neprikl ausoma lietuva

Mr. J. Ruzienius
19265 Beaverland Ave.
Detroit, Mich. 48219
USA

Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

Montrealis • 1971. V. 12 • Nr. 1247

LITUANIE INDEPENDANT • INDEPENDENT LITHUANIA • EST. 1941

GINTARO SUKAKTIS

Kai vaikinai su šiaudabrylėm skrybėlėm laiko birbynes ir stoviniuoja, o merginos derina kankles, kai kitoje scenos pusėje margiaspalviais tautiniais drabužiais pasipuošę būriuojasi šokėjai, o pačiam scenos vidury vokalinio kvarteto merginos rankose gniaužo mikrofonus, trumpai - kai Montrealio lietuvių jaunimo ansamblis Gintaras scenoje rikiuojasi prieš savo eilinio koncerto pačią pradžią - dažnam juk gali kilti mintis: kaip gimė, kokiais keliais vystėsi šis ne tik jaunas, bet ir jaunatviškas, šis ne vien tik šiuolaikiškas, bet ir perdėm lietuviškas ansamblis ?

Paprasčiausia, žinoma, būtų nurodyti vieną vienutėlę datą - 1969 m. balandžio 26 d., kada vieną minutę po septintos valandos vakaro Montrealio Aušros Vartų salėje viso labo šeši krikšto tėvai (M. Jonynienė, E. Kardelienė, O. Šablauskienė, D. Viskontienė, S. Kairys ir P. Rudinskas) jaunimo ansamblį pakrikštijo Gintaro vardu. Tačiau vardynos įvyko jau susiformavusiam, jau gyvam organizmui. Kur gi buvo Gintaro pati pirminė pradžia, pačios ištakos ?

Tur būt, neapsiriksime, jei, tokių ištakų ieškodami, atsigrįžime daugiau kaip 30 metų atgalios, kada Kaune Aušros gimnazijoje muzikos mokytoju buvo Jonas Švedas. Greičiausiai nebuvo nei vieno aušroko, kuris nemėgtų savo muzikos mokytojo. Buvo jis ne tik geras pedagogas ir įdomus dėstytojas. Jis sugebėdavo gimnazistukus sudominti, tiesiog uždegti muzika, o ypač lietuvių liaudies muzika.

Uolesnius ir muzikalesnius mokinius jis mokė groti lumzdeliais, skudučiais, jie dažnai rinkdavosi jo bute ir muzikuodavo. Tokių mokinių tarpe buvo ir Zigmas Lapinas, kuris šiandien sako: "Gintaro pradžios, tur

(keliama į 2 psl.)

Gintaro ansamblis su meno vadovu Zigmu Lapinu prie Montrealio A. V. lietuvių bažnyčios.

DIENOS TEMOMIS

Kai gyvenamasis laikas įsakmiai atsisako sentimentų, kai viskas matuojama perdėm medžiagiškai, kai žmogaus vertė išreiškiama doleriais ir centais arba jo sugebėjimu gaminti, pagaliau kai pačių moterų sukurti išlaisvinimo judėjimai reikalauja maždaug visko, išskyrus gal tik to, kad vyrai taptų motinomis – kalbėti apie motiną kartais gali nuskambėti tarsi tas tyruose šaukiančiojo balsas.

O vis dėlto ir šiame sukomercintame technologijos amžiuje jokie kompiuteriai negali pakeisti motinos, jokia racionalizacija negali išstumti to natūralaus jausmo, kurį mes jaučiame motinai ir motinystei.

Jau senaisiais prieškrikščioniškais laikais motinystės simbolis buvo iškeltas į aukštesnę antgamtinę plotmę. Moterį-motiną įkūnijanti deivė senosiose pagonių religijose paprastai buvo laikoma viena iš svarbiausiųjų dievybių. Apie tai mums byloja senovės lietuvių Žemyna, egiptiečių Isis, graikų Atėnė ir daug kitų motinystės pradą atstovaujančių deivių. Ir krikščionybėje motinystės idėja užima vieną svarbiausiųjų vietų, kuri akivaizdžiausiai pasireiškia Dievo Motinos garbinimu.

Naujausiais laikais Vakarų pasaulyje įsivyravo reikšmingas paprotys: vieną pavasario sekmadienį paskirti motinos garbei ir švęsti Motinos dieną. Vienur toji diena švenčiama pirmąjį gegužės sekmadienį, kitur – antrąjį. Svarbus čia ne dienos parinkimas, bet jos prasmė.

Ypatingą dėmesį, meilę ir pagarbą tą dieną skiriame savo asmeninėm motinom, kurių meilė ir rūpestis mus globojo kūdikystėje ir vaikystėje. Prisimename tą dieną ir mūsų Motiną-Tėvyne, kuri dabar išgyvena itin sunkius, pavojingus, likiminius laikus. Pagaliau mes tą dieną susimąstome ir pagalvojame apie visų mūsų bendrąją motiną Žemę – arba mūsų prosenelių žodžiais tariant, Žemynėlę, arba Dievo Motiną, kurios mėnesį gražių sutapimu švenčiame ir Motinos dieną.

Ir vis dėlto visos tos motinos sąvokos esmėje lieka tolygios. Nes Motina – tai gyvybės šaltinis, trapios egzistencijos globėja ir tęstinumo saugotoja ...

Religinis menas Kvebeke buvo puoselėjamas jau tada, kada provincija tebesivadino Naujoji Prancūzija. Mūsų nuotraukoje matome iš medžio drožtą madoną, kuri anksčiau buvo auksuota. Statula yra 4,5 pėdų aukščio. Manoma, kad ją sukūrė Charles Vezina apie 1720 metus. Statula saugoma Kvebeko provincijos muziejuje.

GINTARO SUKAKTIS

(atkelta iš 1 psl.)

būt, reikėtų ieškoti Jono Švedo muzikos pamokose Kauno Aušroj" ...

Jono Švedo dėka Zigmas Lapinas Aušros gimnazijoje pirmą kartą arčiau pažino, pamilo ir neatskiriamai susirišo su muzika. Jonas Švedas netrukus tapo pirmuoju lietuviško liaudies ansamblio dirigentu, kompozitoriumi, profesoriumi, galima sakyti – tiesiog lietuviško liaudies ansamblio žanro kūrėju. Jo buvęs mokinukas Zigmas Lapinas profesinės muzikinės karjeros nepadarė – jis inžinierius, – bet muzika visą gyvenimą jam vaidino vieną svarbiausių rolių.

Dar gimnazistu būdamas, vakarais lankė konservatoriją, vokiečių okupacijos metais baigė Saulės namų muzikos kursus, o vėliau, stovykliniais metais Vokietijoje, jam pačiam teko būti muzikos mokytoju gimnazijoje.

Vokietijoje DP stovykloje Zigmas Lapinas su savo nemažiau muzikaliais broliais ir draugais sudarė šokių orkestrą, kurio egzistencija nenutrūko nė po to, kai visa Lapinų šeima išemigravo į Kanadą: dar eilę metų Montrealio lietuvių (ir ne lietuvių) renginiuose šokiams grodavo Lapinų kapela. Studentams tai buvo ne tik pramoga, bet ir labai parankus pajamų šaltinis.

Ilgainiui Zigmas Lapinas kažkaip "išaugo" iš tokio orkestro skalės. Betgi Jono Švedo kadaise pasėtoji sėkla neišnyko. 1954 m. Zigmas Lapinas išmokė skautukus groti lumzdeliais ir skudučiais, ir toks orkestrėlis jau atliko programą Lietuvių dienų koncerte. Ir kitom progom jis sudarydavo orkestrus, savotiškas "kaimo kapelas", kurios dažniausiai grodavo jo paties harmonizuotas ir orkestruotas lietuviškas dainas. Po koncerto tokie orkestrai ir vėl išsiskirstydavo, bet muzikantų prieaugliaus Zigmui niekad nepristigdavo.

Dainavoje, toje lietuviškoje montrealiečių vasarvietėje, vasaros savaitgaliais taip ir rinkdavosi prie Lapinų sodybos mažyliai tarp 8 ir 18 metų amžiaus. Ir laukdavo, kad "Dziuka" (kaip Zigmą Lapiną maždaug visi vadina) juos pamokytų groti kanklėmis, skudučiais, gitara ar birbyne. Ir skambėdavo tokių spontaniškų orkestrų melodijos Dainavos pakrantėmis ...

Kada gimė Gintaras? "Jeigu pirmoji sėkla dar Jono Švedo buvo pasėta", sako Zigmas Lapinas, "tai pati nuolatinio ansamblio idėja galutinai subrendo, pasiryžimas sutvirtėjo 1967 metais".

Žinia, 1967-ji buvo Expo metai, kada šiaurinės Amerikos lietuviai pirmą kartą turėjo progos plačiu mastu susitikti su Lietuvoje gyvenančiais lietuviais. Montrealyje viešėjo ir koncertavo "Lietuvos", "Nemuno" ansambliai iš Lietuvos. Vėliau "Sutartinė". Ir Zigmas Lapinas pamatė, kokias įdomias kūrybinės išraiškos galimybes teikia liaudies ansambliai. Ir jis, be abejo, prisiminė tą būrį mažylių ir paauglių, kurie vasaros rytais spiesdavosi apie jo sodybėlę Dainavoje ir norėdavo muzikuoti ...

Gerai profesionaliai pagamintų liaudies instrumentų padovanojo namo grįždami "Lietuvos" ansambliečiai. Bet to buvo maža, ir "Dziuka" griebėsi darbo. Pats pagamino kankles, birbynes. Talkon jam stojo jo jaunųjų muzikantų kai kurie tėveliai – Jaugelis, Malaiška, Andriuškevičius, Zubas ... Pagaliau Irena Lukoševičienė iškėlė mintį, kad faktiškai jau gyvuojančiam jaunimo ansambliui pats laikas būtų duoti apčiuopiamesnę organizacinę struktūrą, vardą ir pastovumo jausmą.

Nuo kataklizmo, atseit, nuo 1967-jų, iki ansamblio krikštynų, iki oficialaus Gintaro etiketės uždėjimo, užtruko kone dveji metai. Tai buvo darbo laikotarpis. Buvo repetuojama ir koncertuojama, buvo gaminami instrumentai, buvo organizuojamasi. Buvo sudarytas gintariečių tėvų komitetas, kuris ansamblį administruoja. O "Dziuka" dirbo maždaug viską: savo rankomis gamino elektroninę audio sistemą koncertams, gamino ir tobulino kankles, birbynes, harmonizavo ir orkestravo dainas programai, rūpinosi net šokių choreografija ir koncertų mizanscenavimu. Pagaliau mokė savo jaunuosius muzikantus, repetavo, ruošėsi koncertams...

Taip maždaug gimė Gintaras. O jei mes čia daugiausia kalbėjome apie Zigmą Lapiną – tai buvo neišvengiama. Visi jo bendradarbiai ir visi gintariečiai žino – be Zigmo Lapino nebūtų buvę ir dabar nebūtų Gintaro.

Gintariečiai daug dirba. Drausmė repeticijų ir koncertų metu yra pavyzdinga. Jeigu laisvalaikiu Dziuka su savo jaunuoliais ansambliečiais elgiasi visiškai bičiuliškai, kaip lygus su lygiu, repeticijų ir koncertų metu jo autoritetas yra neginčijamas, drausmė kone kariška. O į Gintarą įsijungti norinčių jaunimo būrys Montrealyje iš tikrųjų yra didelis – nežiūrint varginančio darbo ir griežtos drausmės.

Džiaugiasi Zigmas Lapinas ir savo padėjėjais. Jis pats yra ansamblio meno vadovas ir asmeniškai vadovauja orkestrui. Hilda Lapinienė paruošia tautinius šokius. Rimas Lapinas vadovauja jaunojom kanklininkėm – ansamblio prieaugliui. O Ina Kličienė vadovauja vokalinei grupei. Įdomu, kad prieš keletą metų Ina Kličienė pati ansamblyje dar grojo kanklėmis. Vadinas, Gintaras iš tikrųjų jau turi savo istoriją, kai jo rėmuose mergina iš muzikantės iškopia į meno vadoves...

Tad ir tas Gintaro dabar švenčiamas dvejerių metų jubiliejus bene suprastinas tiktai simboliškai, tiktai, sakykime, etiketiškai. Nes pirmosios ansamblio sėklos juk buvo pasėtos anais laikais, kad Dziuka dar buvo aušrokas...

REM

PANORAMA

GINTARO KASYBA

Rusai siekia iškasti daugiau gintaro Baltijos jūroje.

Neseniai pradėti darbai įrengti naujai Karaliaučiaus gintaro kombinato kasyklai. Pernai kombinatas papuošalams panaudojo 458 tonas gintaro. Naują kasyklą manoma galutinai užbaigti 1974 m. ir gintaro gauti iki 1150 tonų per metus. Tasas aiškina, kad gintaro atsargų turėsią pakakti dar ilgiems metams...

FILMININKŲ NUTARIMAS

Vilniuje įvykusiame trečiame kinematografininkų sąjungos suvažiavime buvo priimtas nutarimas, panašus nutarimams rašytojų ir kitų kūrėjų tarpe — kurti tokius kūrinius, kurie vaizduos "mūsų bendraamžius, jų didvyriškus žygius", kitais žodžiais, komunistus, jų darbus...

LANKOSI EUROPOJE

Lietuvos laisvės komiteto ilgametis pirmininkas V. Sidzikauskas gegužės 5 d. išskrido į Vakarų Europą.

V. Sidzikauskas Paryžiuje dalyvaus Peto delegatūros posėdyje ir Europos Tarybos patariamojo seimo neatstovaujamų valstybių komisijos pasitarimuose.

Be to, V. Sidzikauskas žada lankytis Bonnoje, Haagoje, Berne, Madride, Londone ir gal Stockholme. Madride jis bandysiąs išaiškinti lietuvių radijo programos sutinkamus sunkumus.

Į New Yorką V. Sidzikauskas numato grįžti birželio 17 d.

LANKĖSI AFRIKOJE

Alfredas Pusarauskas neseniai grįžo iš tarnybinės kelionės Afrikoj. Swazilande jis rūpinosi atskirų valstybių bendradarbiavimu susisiekimo sritvie.

Alfredas Pusarauskas jau treji metai tarnauja Britų Bendruomenės sekretoriate Londone. Kanados vyriausybės deleguotas, A. Pusarauskas neseniai buvo paskirtas Britų Bendruomenės transporto, energetikos ir telekomunikacijos direktoriumi.

BENDRUOMENĖS KONFERENCIJA

PLB valdyba kviečia LB vadovų konferenciją, kuri įvyks 1971 m. gegužės 22-23 dienomis Philadelphijoje.

Konferencijos dalyviais kviečiami JAV ir Kanados LB centro valdybos, JAV ir Kanados LB tarybų prezidiumų atstovai, II Pasaulinio lietuvių jaunimo kongreso prezidiumo pirmininkas ir atstovai II PLJK finansų komisijos pirmininkas ir atstovai, IV dainų šventės vykdomojo komiteto pirmininkas, PLB valdybos ryšininkai prie Vliko ir PLB valdybos nariai.

Darbotvarkėje pramatyta visa eilė klausimų: 1. Lietuvių Charta 25 metų perspektyvoje: Bendruomenė kaip sąjūdis ir kaip organizacija, 2. Bendruomenė Lietuvos laisvinimo darbe, 3. Bendruomeninė viešuma: mėnuo ir šventė, 4. Bendruomenės finansai, 5. bendros kartų kalbos beieškant, 6. PLB konstitucijos keitimo projektas.

VIEŠĖJO BOSTONE

Liet. žurnalistų s-gos pirm. rašytojas Vytautas Alantas su žmona praeitą savaitę lankėsi Bostone, kur viešėjo pas A. ir St. Santvarus.

LANKĖSI LIETUVOJE

Dešimtį dienų Lietuvoje viešėjusi Stasė Dominaitytė Baltus savo viešnagės įspūdžius aprašė "Gimtajame krašte".

St. Baltus yra ilgametė Belgijos Lietuvių bendruomenės pirmininkė.

Kai gegužės 4 d. įgriuvo žemė, St. Jean Vianney miestas praktiškai dingo nuo Kvebeko žemėlapio. Mūsų nuotraukoje susidaręs krateris, kuriame įgriuvo daugiau kaip 40 namų. Aukų skaičius dar nežinomas.

Kai ansamblis dar nesivadino Gintaru — "kaimo kapela"

TELEVIZIJOJE

Sekmadienį, gegužės 16 d., 4 val. p.p., pasirodys mums žinomo Alio Stankevičiaus televizijos programoje (Citoyen du Monde — 10 kanalas), Rimo Lapino vadovaujama jaunųjų kanklininkių grupė.

KELEIVIS

NIEKAM NEPATAIKAUDAMAS, TEISINGA ŽODĮ ŠKELBDAMAS, JAU EINA 66 METUS. JAME NEMAŽAI ŽINIŲ IR IŠ KANADOS GYVENIMO. KIEKVIENAME NUMERYJE YRA SENIAI PAGARSĖJĘ MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMAI. YRA GRAŽIŲ APSAKYMŲ, EILERAŠČIŲ. ADV. M.ŠVEIKAUSKIENĖ VEDA TEISINIŲ PATARIMŲ SKYRIŲ.

Metinė prenumerata tik $7.00

KELEIVIO 1971 m. kalendorius $1.50

636 EAST BROADWAY

SOUTH BOSTON, MASS. 02127

CFMB RADIO 1410 MONTREAL

LIETUVIŠKA RADIJO PROGRAMA

KIEKVIENA TREČIADIENĮ, 11 VAL. VAK.

PROGRAMOS VEDĖJAS

L. Stankevičius, 1053 Albanel Cr., Duvernay, P.Q. TEL. 669-8834

IR GERAI, IR BLOGAI... nuomonės, laiškai, atgarsiai

NELYGUS MASTAS

Anksčiau džiaugėmės, kad už Lietuvos ribų turime net kelias mokslo institucijas, kur lietuviškoje patriotinėje dvasioje auklėjamas mūsų jaunimas. Taip sakydami, turėjome omenyje Vasario 16 gimnaziją V. Vokietijoje, pranciškonų gimnaziją JAV, Punsko lietuvišką gimnaziją Lenkijoje ir saleziečių jaunuolių auklėjimo mokyklą Italijoje.

Pranciškonų gimnazija jau senokai užsidarė, apie saleziečių mokyklą irgi jau nieko negirdėti. Šiuo laiku dar veikia Vasario 16 gimnazija su 75 mokiniais ir Punsko liet. gimnazija su 480 mokinių.

Vieni mažiau, kiti daugiau, bet viso pasaulio lietuviai remia Vasario 16 gimnaziją. Vien tik didysis pasišventėlis kun. B. Sugintas Chicagoje surenka ir kas mėnesį pasiunčia šiai gimnazijai 700 dol. (anksčiau pasiųsdavo po 1000 dol.), saleziečiams po 200 dol. ir Punsko liet. gimnazijai vos 20 dol.

Dabar ir mūsų spauda rašo ir šiaip įvairiomis progomis girdime užuominas, kad už Lietuvos ribų turime vienintelę liet. gimnaziją, tai Vasario 16 V. Vokietijoje. Tenka džiaugtis, kad šiuo laiku toje gimnazijoje susirenka apie šimtinę lietuviukų ir yra auklėjami lietuviškoje dvasioje.

Bet ir Vokietijoje vyksta nutautėjimo procesas labai smarkiu tempu ir mokinių skaičius Vasario 16 gimnazijoje vis mažėja. Be to, Vasario 16 gimnazijoje gan didelis skaičius mokinių yra iš mišrių šeimų. Tokie dar greičiau nutautėja.

Remdami tik vieną Vasario 16 gimnaziją, darome didelę klaidą, nes ignoruojame Punsko liet. gimnaziją su dideliu skaičiumi mokinių. Jei Vokietijos lietuviško jaunimo nutautėjimas yra visai natūralus reiškinys ir yra panašus kitiems kraštams, tai visai kas kita yra su Prunsko gimnazijos jaunimu.

Ten nutautėti tokio pavojaus nėra, nes daugumą moksleivių sudaro sodžiaus jaunimas, kur aplinkuma yra visai lietuviška, kur poteriaunama ir dainuojama lietuviškai. Parama tiems Punsko krašto jaunuoliams yra labai reikalinga, ir tuos 20 dol., siunčiamus kun. B. Suginto Punsko gimnazijai, reikia laikyti paprastu nesusipratimu, kitaip pasakius, išjuokimu žmonių ir pažeminimu mūsų tautinių interesų.

Gal kas pasakytų, kad Punsko gimnazija yra Lenkijos valdžios išlaikoma, bet Lenkijos valdžia visai neremia lietuviškos tautinės mūsų veiklos, o tuo labiau nerengia apiplyšusių tos gimnazijos mokinių.

Visai kas kita yra V. Vokietijoje: čia dauguma jaunuolių tėvai turi gerus darbus ir gerai uždirba, be to, taip pat Vasario gimnaziją remia V. Vokietijos federalinė ir vietos provincinė valdžios.

Pats laikas būtų atkreipti dėmesį į Punsko gimnaziją ir remti bent kiek žmoniškiau pačią gimnaziją ir lietuviško sodžiaus tautinių šokių grupes, chorus, vaidintojų būrelius ir kita. -al-

VALYKIME KALBĄ

Kitas tautietis, norėdamas suteikti savo kalbai ar raštui didesnio orumo, naudoja anglicizmus kur reikia ar nereikia. Tokiu būdu svetimybės vis labiau įsiteisina mūsų kalboje. Neretai svetimybės panaudojamos netiksliai ir tuo tik supainiojama mintis.

Tiesa, įvairiose mokslo šakose jaučiamas lietuviškų pavadinimų trūkumas ir todėl svetimybių naudojimas kartais yra neišvengiamas, tačiau mes savo kasdienėje veikloje, kalboje ar spaudoje tokių mokslo šakų beveik neliečiame ir vargu ar yra reikalas griebtis svetimų žodžių išreikšti paprasčiausioms mintims. Svetimybių gaudymo pavyzdžių yra šimtai. Pvz.: "Buvo padaryta sugestija, kad jo galvojimas yra iracionalus, o jo raštai kontraversiniai".

Visi šie žodžiai gali būti lengvai pakeičiami grynai lietuviškais ir nuo to sakinys nenukentės, dargi pasidarys net mokytam žmogui aiškesnis. Be to, anglas šiai minčiai išreikšti panaudotų kitokius žodžius.

Į mūsų kalbą be reikalo ateina tokie svarbūs, ką kitą reiškią žodžiai, kaip "prezidentas". Mūsų kalbos dvasioje "prezidentas" reiškia valstybės prezidentą, o ne, sakysime, žuvautojų klubo pirmininką. Panašiai yra ir su žodžiu "simpoziumas". Lietuvoje šio žodžio niekas nevartojo. Websterio žodynas išaiškina, ką šis žodis reiškia: "Symposium. A drinking party together; merry feast; convivial meeting".

Yra ir kitas toks panašus žodis, labiau tinkamas mūsų reikalams: "Symposiac. A conference or conversation, as of philosophers at a banket".

Šia proga dar ir apie "Nepriklausomąją Lietuvą". Tai yra aiškus ir tikslus pavadinimas, bet "Nepriklausoma Lietuva"

JUOZAS GRAŽYS
KAILIŲ SIUVEJAS
- Siuvu ir parduodu
- Taisau ir remodeliuoju
- Vasaros laike saugojimas (Storage)

6396 Bannantyne Ave. Verdun, Montreal. Tel. 767-6183

Universal Cleaners & Tailors
B. KIRSTUKAS
239 FOURTH AVENUE
(at Wellington St.)
Tel. 769-2941
Valau ir taisau vyriškus ir moteriškus drabužius. Siuvu naujus, pagal užsakymus, vyriškus paltus, kostiumus ir kelnes. Aukštos kokybės medžiagos.

W. Lapenat
GENERAL CONSTRUCTION REG'D.
89 Orchard Street, La Salle, P.Q. Tel. 366-6237
Įvairi industrinė, komercinė ir rezidenciné statyba. Duodame įvairius patarimus, įkainavimus, be jokio atlyginimo. Darbas atliekamas sąžiningai ir prieinama kaina.

Windsor DRY CLEANER & DYERS CO. LTD.
1205 Church Ave. Verdun, P.Q. Tel. 768-6679.
Valome visokius drabužius, langų užuolaidas, lovų užtiesalus, anklodes, karpetus, sopkas ir visa kita namų apyvoką. Vindsor yra moderni valykla, turinti 25 metų patirtį šiame darbe. Turinti įrengtą moderniškiausią drabužių apsaugą (storage) ir greitą aptarnavimą.
Savininkai: A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus

LASALLE AUTOMOBILE INC.
BRONX PARK GARAGE
7635, boul. LASALLE
- DEMON
- DART
- CORONET
- CHARGER
- DODGE
- CHRYSLER
- CAMION DODGE

LAURENT DAIGNEAULT
Président

366-7818
* * *
Tel. 365-3364
- išorės taisymas
- dažymas
- ratų derinimas
- kiti remontai

De La Verendrye Blvd.
LASALLE, QUÉBEC

Tokia buvo Montrealio lietuvių jaunimo ansamblio Gintaro pradžia: Dainavoje, lietuviškoje vasarvietėje, jaunyliai lietuviukai ir lietuvaitės susirinkdavo pas Zigmą Lapiną ir muzikuodavo. Mūsų nuotraukoje iš kairės: Algis Lapinas, Algis Jaugelis, Rūta Jaugelytė, Silvija Akstinaitė, na, ir jaunųjų muzikantų mokytojas — Zigmas Lapinas. Tai buvo bene 1966 metais...

Montrealio lietuvių jaunimo ansamblio Gintaras vadovybė. R. Kunnapuu nuotraukoje iš kairės: jaunųjų kanklininkių vadovas Rimas Lapinas, vokalinės dalies vadovė Ina Kličienė, meno vadovas Zigmas Lapinas ir šokių vadovė Hilda Lapinienė.

šiuo gyvenamu laikotarpiu yra prasmingesnė, nes reiškia ateities Lietuvą, kuri turi būti nepriklausoma.

Tik galvutės apačioje prancūziškas ir angliškas vertimas nėra tikslūs.

S. Šetkus

DĖL ŠALPOS

Balandžio 7 d. NL Nr. 1242 Z. Pulianauskas rašo, kad KLB Šalpos fondas Toronte miręs ir kad paskutiniame KLB tarybos suvažiavime 1970 m. spalio 24-25 d. apie šalpą nieko nebuvo minėta. Nežinau iš kokių šaltinių Z. Pulianauskas surinko šias žinias.

Šalpos fondo vardu norėčiau jas patikslinti.

Paskutiniame KLB tarybos suvažiavime Šalpos fondo pranešimas buvo pateiktas raštu, kurio sutrumpintą turinį perduodu:

Metų bėgyje valdyba turėjome 6 posėdžius ir vieną pasitarimą su Balfo pirm. kun. V. Martinkum. Posėdžiuose buvo svarstoma aukų paskirstymo bei pinigų sukėlimo reikalai. Pasitarus su Balfo pirm., buvo nutarta pravesti rinkliavą visoje Kanadoje. Tam tikslui buvo paruošti laiškai ir su vokais išsiuntinėta visoms apylinkių valdyboms, prašant išdalinti laiškus lietuviams ir surinktas aukas atsiųsti Šalpos fondui. Taip pat kreiptasi į parapijų klebonus pagalbos šiame vajuje. Viso buvo išsiuntinėta 2.500 laiškų. Buvo įdėta daug darbo ir nemažai išlaidų. Deja, atsiliepė tik kelios apylinkės ir Toronto Prisikėlimo bei evangelikų Išganytojo parapijos. Finansinė apyskaita yra tokia:

Pajamos nuo 1969 m. spalio 17 d. iki 1970 m. rugsėjo 30 d.: Likutis iš 1969 m. 504,20 dol., Vasario 16 gimnazijai aukojo Montrealio rėmėjų būrelis per J. Žavį 350 dol., Otavos per D. Danienę 62 dol., Sudbury per J. Staškų 104 dol., Toronto per Aug. Kuolą 140 dol., Sault St. Marie per A. Vanagienę 140 dol., Mažosios Lietuvos d-ja Toronte per E. Jankutę 30 dol., Liet. fondas 200 dol. Viso 936 dol.; Vajaus aukos: Prisikėlimo parapija Toronte 285 dol., Išganytojo evangelikų par. 15 dol., pavieniai asmenys 30 dol., Prisikėlimo bankelis 50 dol., Edmontono apylinkė per Dudaravičių 49 dol., Otava 10 dol., Sudbury 19 dol., Sault St. Marie 160 dol., viso 618 dol., Saleziečių našlaičiams 50 dol. Banko procentai 23,38 dol.

Viso pajamų turėta 2.131,58 dol.

Išlaidos: Vasario 16 gimnazijai pasiųsta 1.259 dol., saleziečių našlaičiams 100 dol., sušelptos 3 šeimos 175 dol., pašto išlaidos 35 dol., banko aptarnavimas 1,70 dol.

Viso 1.570,76 dol. Likutis sekantiems metams lieka 560,82 dol.

Šalpos Fondo valdyba dirba kiek laikas ir sąlygos leidžia, tačiau mūsų darbui labai reikalinga visuomenės finansinė parama. Todėl dar kartą kreipiamės į tautiečius aukų, kad galėtume pagelbėti tiems, kurie šiuo laiku yra patekę į sunkią finansinę padėtį.

A. Kuolienė,
ŠF pirmininkė

CITATOS

PATRIOTINIS EKSTREMIZMAS

Dr. Juozas Girnius savo redaguojamų "Aidų" Nr. 3 apie patriotinį ekstremizmą, be kita ko, ir taip rašo:

"Deja, lyg jau spėjus viską užmiršti, vėl iš naujo pradedamas tariamai patriotiškas "budėjimas". Iš vienos kolonijos skaitėme protestą, kad Vasario 16 minėjimo meninei programai pravesti pakviestasis būtų pakeistas "švariu, nesusiteršusiu asmeniu". Iš kitos kolonijos buvo protestuojama, kam Vasario 16 minėjimui pakvietė asmenį, lyg "mes neturim tikrų lietuvių žmonių paskaitai", nes "tokią paskaitą privalo skaityti tik tikras patriotas". Iš trečios kolonijos korespondentas, aprašydamas susirinkimą Simokaičio reikalu, informavo, kad vienam siūlymui pritarė ir asmuo, pernai lankęsis Lietuvoj, "vadinasi, jau lenkęs galvą okupantui". Vieno koncerto aprašyme sužinojome, kad solistės padainuotos J. Gruodžio dvi dainos S. Nėries žodžiais "krištolinio tyrumo patriotų veiduose įrėžė susirūpinimo raukšles". Vėl susisielota, kad "Rūtelė" taip ir liko nepasmerkta, nors joj ir įdėtas tokio žmogaus, būtent K. Kubilinskio eilėraštukas.

"(Prierašas korektūrose: kelis aukščiau suminėtuosius pavyzdžius tektų papildyti ištisa eile naujų patriotinių ekstremizmo išpuolių. Nesiimdami jų visų nurodyti, ypač nejaukiais laikome naujus prof. R. Šilbajorio ir prof. A. Avižienio puolimus).

"Taigi, labai neilgam Brazinskai, Kudirka ir Simokaitis buvo pritildę visą tokį bylinėjimąsi, kas "tikri lietuviai" ir "patriotai" ir kas ne, kas "švarūs" ir kas "susiteršę". Teršiame patys save tokiu "švaros" susirūpinimu. Ir juo labiau nelemta, kad toks vieni kitų teisimas, jais piktinantis ir norint išskirti, vykdomas patriotizmo vardu...

Niekada patriotizmo negali būti per daug. Kaip jokiai meilei nėra ribos, taip jos nėra ir savosios tautos meilei. Juo kas daugiau meile gyvena, juo skaidresnis jo gyvenimas. Tačiau niekada meilė neveda į ekstremizmą — vienokį ar kitokį kitų diskriminavimą. Tai tiesiog priešinga jos esmei. Ir vadinamasis patriotinis ekstremizmas yra ne per didelis patriotizmas, o tik greičiau tiesioginė patriotizmo priešybė.

"Deja, nė patriotiniai ekstremistai nėra per dideli patriotai. Lygiai visko yra ir juose. Yra tokių, kurių patriotinis nusiteikimas yra nuoširdus, neišsisemiąs tik žodžiais, bet pasireiškiąs ir darbais. Bet gausu ir tokių, dėl kurių noromis nenoromis reikia stebėtis, kaip gali jaustis patriotais, neatlikdami elementarių tautinių prievolių. Tiesiog į akis duria, kad kai kurie jų nėra rūpinęsi nė savo pačių vaikų lietuviais išauklėjimu, o visuomenėje medžioja "nešvariuosius" tautiečius".

GINTARO NARIAI

Montrealio lietuvių jaunimo ansamblio Gintaro vadovas yra Zigmas Lapinas. Tautinių šokių vadovė — Hilda Lapinienė. Vokalinei grupei vadovauja Ina Kličienė. Jaunųjų kanklininkių vadovas — Rimas Lapinas.

Gintaro orkestre dalyvauja Algis Jaugelis, Rūta Jaugelytė, Loreta Kunnapuu, Andrius Lapinas, Gailius Lapinas, Algis Lapinas, Silvija Akstinaitė, Raimundas Zabieliauskas, Gintaras Nagys, Loreta Povilaitytė, Vilija Povilaitytė, Ina Lukoševičiūtė, Rasa Lukoševičiūtė, Rimas Žitkus, Rima Zubaitė, Petras Vaupšas ir Rimas Ališauskas.

Gintaro vokalinę grupę sudaro Jolė Andriuškevičiūtė, Dalia Blauzdžiūnaitė, Linda Blauzdžiūnaitė ir Virginija Murauskaitė.

Gintaro tautinių šokių grupę sudaro Kristina Bendžiūtė, Rasa Bunytė, Virginija Bunytė, Genius Bunys, Daina Kerbelytė, Alma Staškevičiūtė, Audra Žiurkevičiūtė, Silvija Žiurkevičiūtė, Petras Drešeris, Algis Pocauskas, Vytautas Išganaitis, Leonardas Intas, Saulius Brikis, Gintaras Brikis, Vida Žitkutė, Tomas Žižys, Petras Lapenaitis, Audra Kudžmaitė, Vytautas Kudžma, Rūta Rudinskaitė, Vilija Malčiūtė, Laima Skučaitė, Tomas Makauskas, Vytautas Ptašinskas ir Edvardas Juodis.

• Vilniuje balandžio mėn. surengta senosios kartos dailininko Vyt. Kairiūkščio (1890-1961) darbų paroda.

DAILĖS PARODA
The ARTS CLUB

Ši galerija, tvarkoma ne komerciniais pagrindais ar interesais, įsteigta 1913 m., buvo viena svarbiųjų to meto meno globos ir populiarinimo vietų. Nuo to laiko joje meno mylėtojams ir žinovams buvo pristatyta daugybė geriausių Kanados tapytojų ir kai kurių skulptorių kūriniai. Dalis jų vėliau pakliuvo į Royal Canadian Academy, kiti pasidarė žinomi iškiliosios Group of Seven nariais.

Įvertinimo, dr. Stasio Daukšos iniciatyva, susilaukė ir mūsų žinomas dailininkas, liaudies meno žinovas, puoselėtojas, rinkėjas, gaivintojas ir mokslininkas Antanas Tamošaitis. Trys dešimtys jo tapybos darbų galerijos vadovybės buvo priimti į dvisavaitinę parodą. Tai reikšmingas įvykis ne tik dailininkui, bet ir visai mūsų etninei grupei.

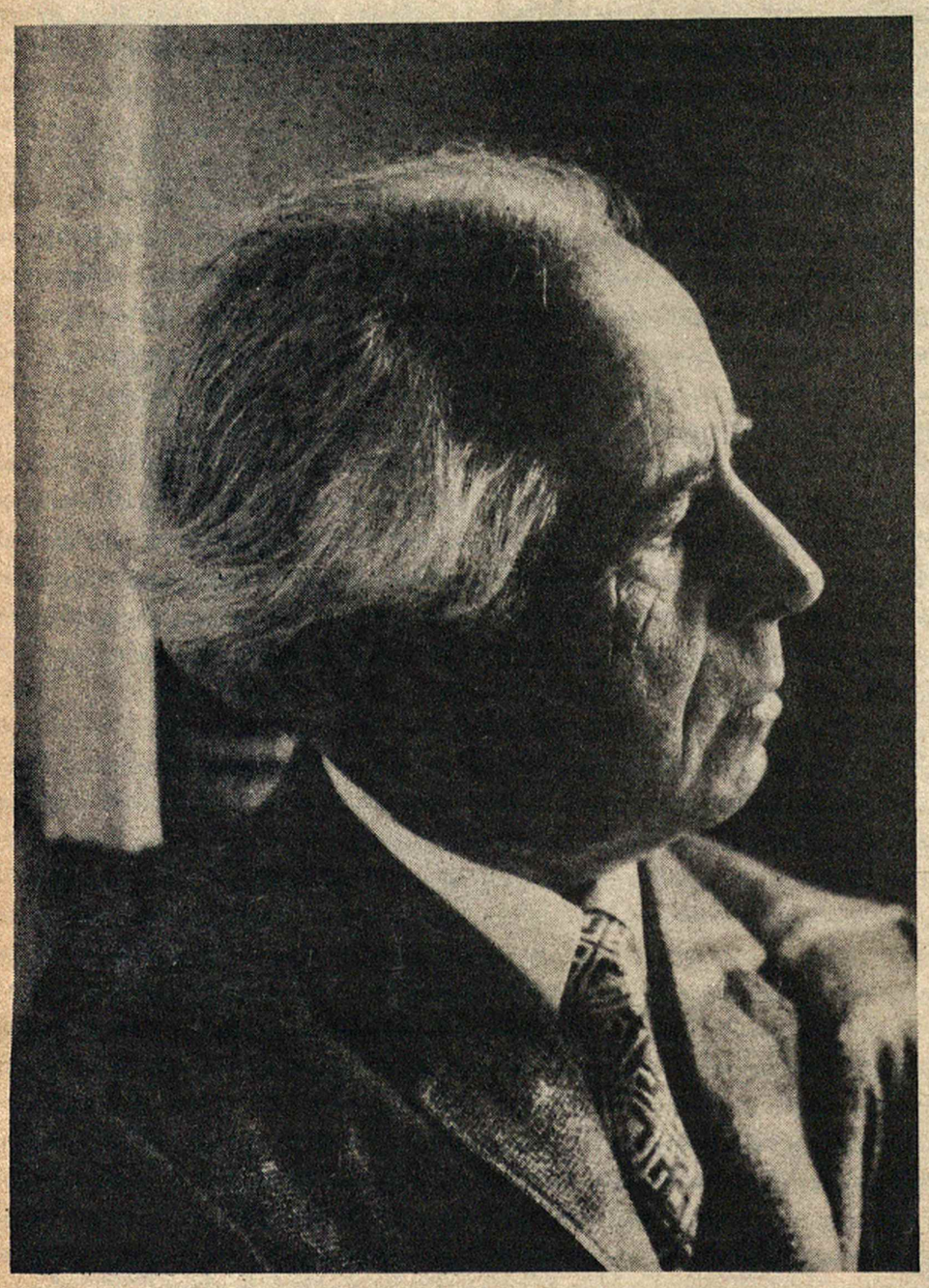

Dail. Antanas Tamošaitis

Šioje parodoje mes vėl turėjome progą atsigaivinti ypatingu dailininko sugebėjimu pasiekti mūsų pasąmonėje kolektyvią meilę pirmykštiems prosenių ženklams. Saulelė, mėnulis, žvaigždės, liaudies iškilios ir puošnios stilizuotos gėlės, paukščiai — kurie tokie gražūs, nes čiulba... Mergelė — tyli ir paprasta; ožkutė, pakreipusi grakščią karūnėlę į šoną; elnias, užburtas princas. Trobelių pulkas, sukomponuotas stogų trikampiais į kūgius, aštrios medžių karūnos miražinėje saloje; vandens ar kelių vingiavimas — judesys, spiralės dinamiškas užsisukimas ir sukimasis; roboto siunčiamų dalių išklydimas; ir — akcentas, impresija, susidūrimas, impulsas, kompozicija...

Vien tai, daugiau ar mažiau sustilizuoti, vaizduojamieji objektai pasako dailininko kelią — nueitąjį ir dar kitų galimybių beieškantį.

Antanas Tamošaitis yra atradęs savo individualų stilių. Jis sukoncentruoja tapybinį, tekstilinį ir medžio drožinio elementus ant drobės. Stilizuoti, kartais daugiau, kartais mažiau atpažįstami objektai ar simboliai yra dailininko savotiškai sukoncentruoti, sukomponuoti ritminiu eismu vitražinėse spalvų plokštumose, apvesti, apkalti Tamošaičiui charakteringomis, lyg metalinėmis linijomis. Čia yra jo stiprybė, jo savotiškumas, jo išvystyta technika, išbaigtas spalvos tonas ir padengimas.

Iš jo paveikslų, nežiūrint dažno tamsumo, dvelkia šviesi rimtis, susikaupęs gerumo ir nuo-

Dail. A. Tamošaitis: Drobiniame soste (tapyba)

Susitikimas ant Paukščių Tako

VYTAUTAS ALANTAS (3)

IŠTRAUKA IŠ ROMANO AMŽINASIS LIETUVIS

Kai jis taip mąstė ir svajojo staiga pajuto, kad kažkas atsisėdo kitame suoliuko gale. Rašytojui smelktelėjo per širdį nejaukumas, bet jis vengė dirstelėti ton pusėn ne iš baimės, š smalsumo: jis buvo tikras, kad jam tik pasivaideno, bet jis nenorėjo nuvyti "vaiduoklio", kad galėtų savo atostogas pajvairinti įdomiu nuotykiu.

- Kas tu toks būsi? - jis paklausė potyliai juokaudamas pats iš savęs ir nesitikėdamas išgirsti jokio atsakymo, nes kokį atsakymą gali išgirsti iš savo vaizduotės padaro, o gal mėnesienos ir šešėlių žaismo, o tačiau atsakymą jis išgirdo aiškiai:

- Aš esu pakeleivis, kaip ir tu.

Sintautas sulaikė kvapą: jam buvo didelė pagunda pažvelgti į kalbantįjį, bet jis vėl susilaikė, nes nutarė tęsti toliau tą vidunakčio žaidimą, o be to, jį sudomino "pašnekovo" pastaba.

- Aš joks pakeleivis, - jis norėjo nujuokauti iš nerimtų jo žodžių, bet staiga susimetė ir pritilo: argi jis nėra pakeleivis atklydęs prie šio ežero iš kitų pasaulio atkraščių? Patylėjęs jis vėl paklausė:

- Iš kur tu atkeliauji?

- Iš ten pat, kurt u ką tik buvai.

- Dabar aš grįžtu iš labai tolimos kelionės, - šyptelėjo rašytojas pagalvojęs apie Paukščių Taką.

- Aš žinau, - ramiai atsakė šešėlis. - Tavo mintys dar tebėra apdulkėjusios žvaigždžių dulkėmis, kaip ir mano kojos.

Sintautas nebeiškentęs žvilgterėjo į svečią nebuvėlį ir jam pasivaideliojo, kad ten iš tikrųjų sėdi kažkoks į baltą rūbą įsisiautęs žmogiškas pavidalas ir kad jo kojų pentinuotas apavas tikrai žybčioja, lyg būtų apibarstytas auksinėmis dulkėmis.

- Matai, mes buvom susitikę ant Amži — nojo Tako, - lyg tarp kit ko pastebėjo šešėlis. - Tu teisingai galvoji: ten mes visi ir visais laikais susitinkame. Jei tu ten aplankai mus, tai kodėl mes negalėtume aplankyti tavęs?

Visas tas pokalbis Sintautui staiga pasirodė kvailas ir juokingas. Leistis į kalbas su kažkokiu išdvasėjusiu šešėliu! Tačiau kita vertus jis negalėjo neprisipažinti, kad jo smalsumas buvo įdilgintas iki kraštutinumo. Jo galvoje sudingsėjo mintys apie haliucinaciją, nervų pakrikimą, persidirbimą ir tt., tačiau jis jas beatodairiškai nuvijo šalin, nes jis jautėsi ko puikiausiai. Jis buvo labai pavargęs nuo karščių ir darbo fabrike, bet po poros gamtoje praleistų su Alina savaičių atsigavo kūniškai ir dvasiškai. Negalėjo būti jokios kalbos apie kažkokius nervų sutrikimus. Norėdamas tą paiką pašnekėsį baigti jis pašaipiai pastebėjo:

- Gana tuščių plepalų: tu tuojau dingsi, nes tu neegzistuoji: tu tik mano vaizduotės padaras!

- Ką reiškia egzistuoti ar neegzistuoti? - biriai nusikikeno naktinis svečias. - Kol tu mąstai, egzistuoji, kai nustoji mąstęs tavęs nebėra, tu pasidarai negeresnis už keturkojį.

širdumo ritmas, vyriško medžiagos apvaldymo ramumas, užtikrintas kompozicijos paprastumas. Ir vienkartinis "tamošaitiškumas". Yra ir kitokių bandymų: tapybinėmis priemonėmis išgauti lyg iš tamsaus aksomo iškylančius dūmų verpetais gėlių audinius; persišviečiančiais spalvų klodais — sferinių šviesų žaidimą: arba paprastai pabrėžiant patį audeklą, medžiagą, šalia gryno spalvos perteikimo. Kur nuves tie ieškojimai — gal turėsime progos pamatyti ir kitų tautų kritikams parodyti, kas surasta ir ieškoma, kai dailininkas pats to panorės.

Tuomet gal galėsime parūpinti ir daugiau efektingesnio apšvietimo (jei nebus galerijoje — tai išnuomuosime ir atvešime, ir prisuksime...) Gal tada ir kitų tautų kritikai ateis, kai sužinos, kad yra paroda gerai atrinktų darbų erdvioje meno galerijoje. Ir kai juos pakvies oficialiai mūsų etninės grupės koks nors kultūrinis komitetas. Ir gal kada nors susigriebsime ir patys pagalvosime mūsų menininkų reprezentacijai paaukoti mažą skiltelę, — nors ir visai mažytę — pranešančią Montreal Star ir Gazette ir La Presse, kad gyvuoja Kanadoje,

Kvebeke ar Montrealyje tokia romantiška, meną mylinti, atkakli etninė grupė, nepasiduodanti jokiems negandams ir solidariškai kovojanti už žmogaus ir jo meniško pasireiškimo išlikimą... Taigi, gal kada nors susigriebsime...

Į parodos atidarymą atsilankė nemažas būrys. Svečiai buvo gražiai sutikti su vyno taure ir sūriu, ir, kaip visuomet, dailininko Tamošaičio rūpestingai ir estetiškai paruoštu katalogu.

Birutė V. Nagienė

33 dienos anapus (2)

VYTAUTAS SVILAS

Aš su M. Prialgauskaite jai dar pacitavome santuokos ir šeimos kodekso 13 straipsnį, kuriame aiškiai sakoma, kad santuoka sudaroma, praėjus vienam mėnesiui po padavimo pareiškimo arba dargi greičiau. Apie *termino prailginimą* tame kodekse nėra nė pusės žodžio.

Ji mums atsakė, kad prie minėto kodekso yra išleistas dar papildomas aplinkraštis, ir tuo aplinkraščiu reikia vadovautis. O tame aplinkraštyje yra pasakyta, kad metrikacijos terminą nustato Vilniaus miesto civilinės metrikacijos biuras. Ji mums patarė nesinervuoti ir vadovautis ne kodeksu, bet tuo papildomu aplinkraščiu. O to aplinkraščio ne tik gyventojai Lietuvoje, bet ir gyvenantieji užsienyje nežino ir neturi galimybės žinoti.

Mano manymu, tas terminas mūsų registracijai, nusižengiant santuokos ir šeimos kodeksui irgi buvo nustatytas "SIUNTINIŲ SKYRIAUS VIRŠININKAS"

Vilniaus KGB darbuotojų. Galimas dalykas, kad ir čia pirštus prikišo KGB skyriaus viršininkas "amerikoniškų siuntinių ir laiškų reikalams" Vytautas Miniotas...

Dažnai man prisimena, kad Vakarų Vokietijoje ir ir kitų Vak. Europos kraštų valstybinių įstaigų tarnautojai ieško paragrafų, pagal kuriuos galima būtų žmogui padėti. Lietuvoje visuomet ieškoma paragrafų, pagal *kuriuos* būtų galima žmogui pakenkti. Įdomu žinoti, kokiais paragrafais Miniotas galės pasiteisinti savo berijiniams viršininkams šio kodekso nesilaikymu... Aš tą kodeksą ne tik perskaičiau, bet ir mintinai žinau.

Dažnai prisimena visokie įstatymai, kurie yra Tarybų Sąjungoje išleidžiami. Po Berijos sušaudymo buvo išleistas

(keliama į 8 psl.)

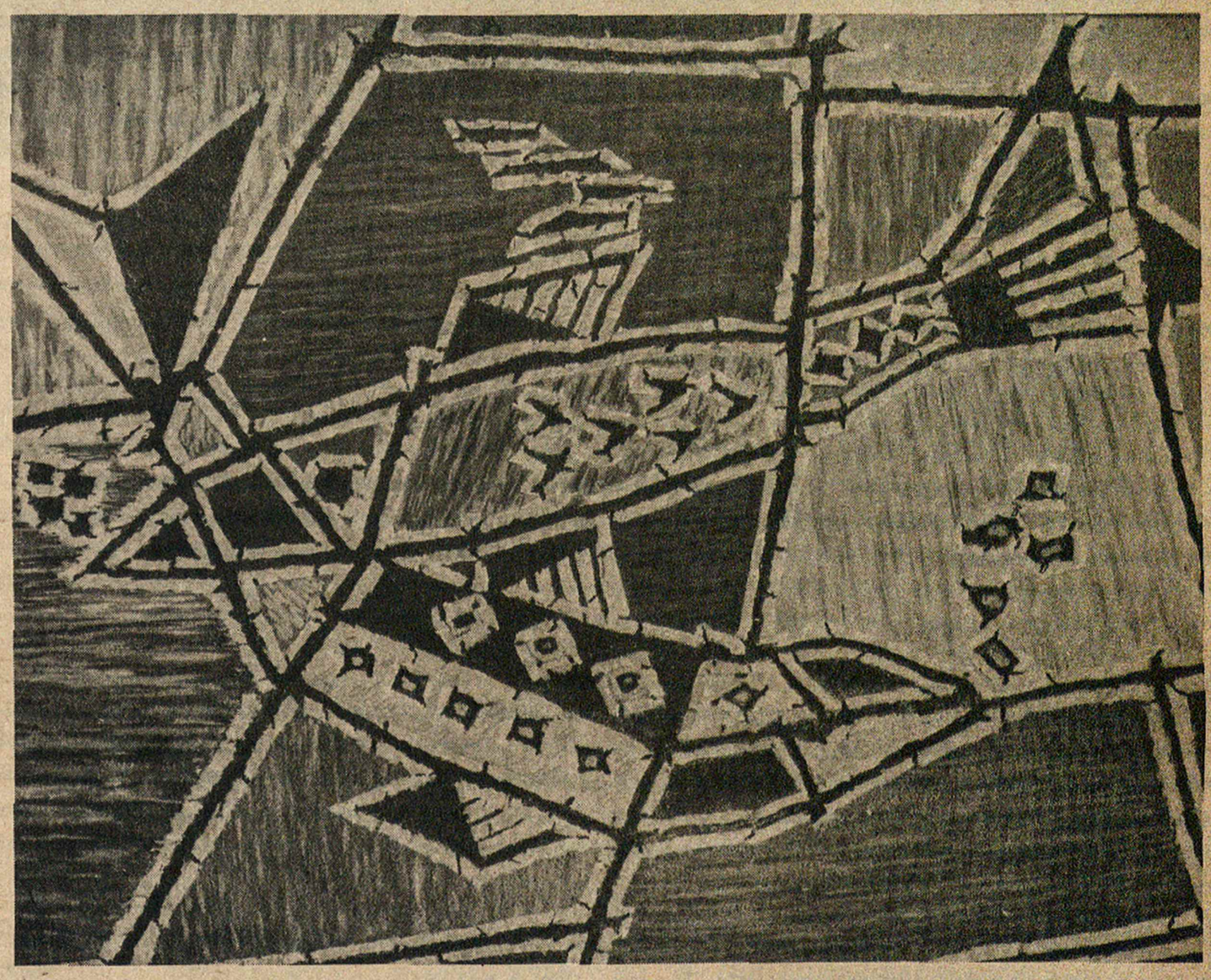

Dail. A. Tamošaitis: Lydekos (tapyba)

Ką tu žinotum apie save ir mūsų genties pėdsakus ant Amžinojo Tako, jei nemąstytum?

- O iš kur tu žinai, apie ką aš mąstau? Galų gale kas tu toks būsi? - Sintautas vėl atsigręžė ir peržvelgė jį atidžiau. Veido jis įžiūrėti negalėjo, tik jis vėl aiškiai pamatė kyšantį iš po palto apsiautalo kolsčių lyg žiežirbėlėmis apibarstytą pentinuotą avėsėną. Argi ne tokį pavidalą jis regėjo šuoliuojantį ant balto juodakarčio žirgo per dangaus skliautą? - dingtelėjo jam per širdį.

- Aš esu vienas iš tų, kurie keliauja Amžinybės keliais ir esu vienas iš tų, kuriuos tu ką tik aplankei ant Paukščių Tako, - atsakė ramiai šešėlis, lyg būtų kalbėjęs apie kasdienį dalyką. - Mano vardas Vytenis-Jonas, - pridūrė jis delstelėjęs.

- Amžinybės keliais ... Amžinybės keliais ... - murmėjo Sintautas labai susijaudinęs. - Bet juk ir kitos tautos vyras keliavo Amžinybės keliais... Kodėl aš pirma nepagalvojau apie lietuvį keliaujantį Amžinybės keliais?

- Dabar tu žinosi ...

- Ko tu nori iš manęs? - jis paklausė šiurkščiai.

Jis ėmė širsti pats ant savęs, kad kalbasi su kažkokiu naktiniu monu ar savo vaizduotės padaru. Ir jam vėl dingtelėjo galvon haliucinacija ir nervų pakrikimas ...

- Ko aš noriu iš tavęs? - slaptingasis pašnekovas pakartojo klausimą ir Sintautui jo balse pasigirdo lyg pajuokos, lyg užuojautos gaidelė. - Ko klajūnas gali norėti iš klajūno? Nebent tiek, kad keliautume drauge: nebūtų taip nuobodu ...

- Man nenuobodu, man niekad nenuobodu, aš neturiu kada nuobodžiauti, - jį vėl pertraukė Sintautas nekantraudamas.

Tuo tarpu pasigirdo Alinos balsas nuo namo. Ji stovėjo tarpduryje apsivilkusi ilgais baltais naktiniais marškiniais ir atrodė lyg kitas vaiduoklis.

- Morkau, kur tu? Ateik, aš bijau viena, man šalta!

- Pataitė šaukia savo patinėlį: skubėk! - *slėpiningas svečias vėl biriai nusikikeno.* - Mes dar susitiksim ...

Labai susirūstinęs Sintautas pašoko ir žengė pašnekovo link, bet ten nieko nebuvo, tik pašaipus kikenimas pasigirdo lyg iš krūmų, lyg iš ežero pusės, lyg atskambėjo iš mėnulio besišypsančių lūpų ...

- Su kuo tu ten kalbėjai? - smalsiai pažvelgė jam akysna Alina, kai jis įėjo šviesiai apšviestan kambarin.

- Su vaiduokliais, - šypsojosi jis švelniai apgniaužđamas plaštakomis jos lankstų, švelnų liemenį.

- Su vaiduokliais! Tik pagalvok! Aš nemiegu, nerimauju, o jis kalbasi su vaiduokliais! Vakar naktį tu per miegus šaukei bekovodamas su vaiduokliais: aš turėjau tave žadinti. Aš nemėgstu vaiduoklių! Geriau tu pasikalbėk su manimi, - ji užmetė jam už kaklo bronsine spalva nudegusias rankas ir jis lyg pajuto, kad jos dar nebuvo spėjusios atvėsti nuo saulės kaitros. - Man vienai nuoboduir šalta, - kalbėjo ji kaip išlepinta nuskriausta mergytė. - Mūsų atostogos baigiasi: kiekviena minutė mums brangi, - ir ji ėmė atseginėti marškinius ant krūtinės.

Atostogos baigėsi greičiau, kaip kad jie buvo numatę.

Paryčiui šeimininkas pasibeldė į duris ir ryktelėjo, kad jų duktė skambinusi iš Nordporto pranešdama, jog jo seserėnas esąs sunkiai sužeistas automobilio katostrofoje ir paguldytas ligoninėje: ji prašanti juos ko greičiausiai grįžti.

Anksti rytą jie išvažiavo.

33 dienos

(atkelta iš 7 psl.)

įstatymas dėl amnestijos. Jame buvo visa eilė straipsnių ir paragrafų, kurie turėjo tik šalutinės reikšmės. Pagrindinis šios amnestijos nuostatas buvo paskelbtas papildomame aplinkraštyje. Jo niekas nežinojo ir jis viešai nebuvo paskelbtas. Jame buvo sakoma, kad visi suminėti paragrafai gali būti pritaikyti tik tuomet, jeigu minėtas asmuo nesusitepęs tarybinių žmonių krauju. O į tą kategoriją galima buvo priskirti visus tuos, kuriuos KGB norės. Ir mano papildomas aplinkraštis 1954 metais buvo pritaikytas...

Turistams Vilniuje buvimo laikas yra ribotas. Jie skaičiuoja ne tik dienas, valandas bet ir minutes, taigi ir aš buvau priverstas iš Lietuvos teritorijos kaip galint greičiau išsinešdinti į Baltarusiją. Minske galima būti kiek tik nori, jokių varžymų nėra. Net keista, lietuviai turistai, atvažiavę į Minską, iš karto pajunta baltarusų nuoširdumą lietuvių atžvilgiu. Pajutau ir aš tai, tiek 1969 m., prabūdamas Minske dvi savaites, tiek ir 1970 m., praleisdamas 10 dienų. Per visą savo buvimo laiką Baltarusijoje nepastebėjau, kad būčiau sekamas. Nebuvau nė įspėtas, kad nesilaikau "turistinės programos", t.y., nelankau muziejų bei parodų. Kelionių maršrutai, buvimo laikas viešbutyje ar kempinge, laisvo laiko praleidimas, baltarusiams, atrodo, nesudaro jokių problemų ar rūpesčių.

BENDRAKALBIŲ GALVOSŪKIAI

Šita aplinkybė betgi sudaro rūpesčių mūsų bendrakalbiams iš Vilniaus KGB. Jie nepajėgūs kontroliuoti tų turistų, kurie atvyksta iš Minsko ar Maskvos. Žinių jie negauna nei iš "Inturisto", nei iš kitų respublikų. Jie priversti rodyti savo iniciatyvą. Ir kartais jų ta iniciatyva pasidaro juokinga.

Rugpiūčio 9 d. aš su savo sužadėtine Marija Prialgauskaite iš Minsko išvažiavau į Maskvą. Baltarusijos pareigūnai mums palinkėjo gero kelio, gerai praleisti atostogas ir atsargiai važiuoti. Tokių gražių linkėjimų niekad nebuvau girdėjęs Lietuvoje. Viskas, atrodė, vyksta gerai ir normaliai. Tačiau pavažiavus apie 100 km Maskvos link, buvome prie vieno milicijos punkto sulaikyti.

Baltarusijos milicijos leitenantas pareiškė, kad M. Prialgauskaitė turi išlipti ir aš vienas turiu tęsti kelionę toliau. Pradėjus mums aiškinti, kad M. Prialgauskaitė yra mano sužadėtinė, ir parodžius atatinkamus dokumentus, milicijos leitenantas nuėjo skambinti telefonu. Atrodė, kad ši mūsų priešvestuvinė kelionė prisiartino prie pabaigos.

V. Svilas su Vorkutos draugais 1956 m.

Sunku dabar man aprašyti tą savijautą, kurią Marija turėjo savyje pergyventi. Viduryje Baltarusijos išsodina ją, kai iki artimiausio miesto apie 100 km. Ir gali eiti pėsčia, jeigu nori ir sugebi. Neradau taip greit ir žodžių ją nuraminti. Tik susitarėm, kad ji bandys važiuoti pripuolamomis mašinomis link Maskvos, o aš prižadėjau, pavažiavęs keliasdešimts kilometrų, sustoti ir laukti jos.

"GALĖJOM IŠBUČIUOTI"

Tačiau tas Baltarusijos leitenantas grįžęs pareiškė, kad galime kelionę tęsti abu kartu. Mes buvome linkę tą leitenantą išbučiuoti. Nei savo ausim, nei akim negalėjom tikėti, kad tuo viskas pasibaigs. Atseit, Vilniaus KGB nurodymai išlaipinti mano sužadėtinę M. Prialgauskaitę Baltarusijoje negaliavo. Didelis dėkui tam nepažįstamam Baltarusijos leitenantui.

Tolimesnė kelionė praėjo be jokių komplikacijų ar kliudymų. Nebuvome niekur daugiau sulaikyti ir laimingai pasiekėme Maskvą.

Pietinėje Tarybų Sąjungos teritorijos dalyje 1970 m. rugpiūčio mėn. siautė choleros epidemija, tada mes negalėjome važiuoti į Jaltą. Maskvos Inturistas pakeitė mano maršrutą Tarybų Sąjungoje pagal mūsų pageidavimus.

Antrą kartą aš į Vilnių atvažiavau ne rugpiūčio 30 d., kaip buvo anksčiau numatyta, bet rugpiūčio 28 d. Vilniaus KGB, matyt, negavo iš Maskvos Inturisto žinios apie mano maršruto pakeitimą ir atvykimą į Vilnių dviem dienom anksčiau. Taigi jie buvo pasiruošę mane sutikti tik rugpiūčio 30 d. Mano draugų bei pažįstamų tardymai dar nebuvo užbaigti ir vyko pilnu tempu...

Į Vilnių atvykau rugpiūčio 28 d., 14,37 val. Mano sužadėtinė nebegavo bilieto į tą patį lėktuvą ir turėjo atskristi į Vilnių kitu lėktuvu dviem **valandom vėliau.**

Atvykęs į Vilniaus aerostotą nustebau, kai manęs nepasitiko ne tik mano pažįstami, bet ir KGB darbuotojai. Taigi į "Vilniaus" viešbutį atvažiavau be jokios priežiūros.

Palikęs čemodanus savo gautame kambaryje, nuėjau užsisakyti taksio, kuriuo turėjau nuvažiuoti į aerodromą sutikti M. Prialgauskaitės. Turėdamas dar apie valandą laisvo laiko, nuėjau aplankyti savo pažįstamų Zaikauskų šeimos, kurie gyvena tik gal 100 metrų nuo "Vilniaus" viešbučio.

Atidarė man duris Zaikauskų dukrelė Vilnelė, 12 metų amžiaus. Iš karto pastebėjau, kad jos akys raudonos. Greit man paaiškėjo ir priežastis. Įėjęs į kambarį, radau ponią Zaikauskienę ašarose, ji negalėjo nė žodžio pratarti. *(BUS DAUGIAU)*

Vytautas Svilas 1970 m. Maskvoje

LIETUVOS TSR
MINISTRŲ TARYBOS
REIKALŲ VALDYBA

УПРАВЛЕНИЕ ДЕЛАМИ
СОВЕТА МИНИСТРОВ
ЛИТОВСКОЙ ССР

M.Prialgauskaitei
Vilnius, Garelio g.15-28

1970 m. rugpiūčio mėn. 25 d.
Nr. Ž-7380
VILNIUS

Pranešame, kad V.Svilo pareiškimas santuokos registravimo klausimu, nusiųstas svarstyti Juridinei komisijai.

Lietuvos TSR Ministrų Tarybos
Reikalų valdytojo pavaduotojas (K.Žemaitaitis)

Valdiškas pranešimas M. Prialgauskaitei dėl santuokos

Lietuvos sienos

ETNOGRAFINIŲ RIBŲ BEIEŠKANT

J. JAKŠTAS

NL 1241 nr., 1971.III.31 išspausdintas sklandžiai, aiškiai parašytas vilniečio K. Veikučio straipsnis "Lietuvos etnografinės sienos". Autorius papasakoja, kaip kilo mūsuose etnografinių sienų klausimas ir kaip atsirado žinomas žemėlapis "Etnografinė Lietuva", išleistas Lietuvos Tyrimo instituto. Čia pat iškėlė ir mokslinės studijos reikalą, kur būtų pagrįstai nustatytos Lietuvos etnografinės sienos. Studija turėtų būti proistorinė ir istorinė. Ji turėtų aiškinti, kaip ir kur mūsų tauta susidarė, kokiose vietovėse ji pradžioje gyveno ir kaip jos gyvenvietės kito amžių slinktyje. Tyrinėjimo pradžia būtų lietuvių tautos kilmė ar etnogenezė, kaip dabar moksle prigijusiu terminu sakoma.

TAUTOS ETNOGENEZĖ

Lietuvių tauta, kaip ir visos Europos žemyno, yra istorijos padaras. Juk kokiais Kristaus gimimo laikais, kada Romos imperija laikė aprėpusi pietinės ir vakarinės Europos žymią dalį, nebuvo šiandienykščių Europos tautų. Bet tame žemyne gyveno pasklidusios visokios gentys, pagal kalbą ir kultūrą priklaususios įvairioms grupėms: keltams (galams), germanams, slavams, ugro-finams, aisčiams ir dar kitoms.

Vėliau, jau mūsų eros amžiais kūrėsi iš tų genčių tautos ir valstybės. Jų kūrimosi vyksmas šimtmečius tvėrė.

Tautos kūrėsi iš genčių, joms maišantis. Pvz., prancūzų tauta susidarė iš suromanintų keltų, iš germaniškų frankų, burgundų, vestgotų, alemanų; vokiečių tauta kilo iš įvairių germaniškų giminių, joms apsijungus į vieną valstybę ir dar įsitraukus kaikurias vakarinių slavų gimines.

Lietuvių tauta ir kilusi iš genčių, kurioms duotas aisčių ar baltų vardas. Ji susidarė jungiantis gentims ir kuriantis Lietuvos valstybei. Tautos ir valstybės kūrimasis prasidėjo apie 12-13 a., kada aisčius palietė kaimyniškos slavų valstybės — Rusia ir Lenkija ir ypač du vokiški ordinai: kryžuočių ir kalavijuočių. Tada iškilo Mindaugo Lietuva. Tačiau būtų vis dėlto klaidinga manyti, kad Mindaugas būtų pirmas apjungęs kelias aisčių gentis, būtų įsteigęs Lietuvos valstybę ir davęs pradžią tautai.

Lietuvių tauta, kaip ir valstybė kūrėsi tam tikromis imanentinėmis (Pašutos terminu kalbant) priežastimis, nepareinamai nuo jo. Seniausias ir ryškiausias Lietuvių tautos ir valstybės kūrimosi ženklas yra vad. Volynės kronikos užminta sutartis lietuvių kunigaikščių su Haličo-Volynės valdovais 1219 m. Joje dalyvauja net 21 lietuvis kunigaikštis. Metraštininkas greičiausiai turėjo patį sutarties tekstą ir iš jo išrašė gražius lietuviškus kunigaikščių vardus, tik slaviškai iškraipytus. Kunigaikščių tarpe išskirtinai minimi 5 vyresnieji iš Aukštaičių srities. Jų tarpe iškilo pirmą kartą ir Mindaugo vardas. Jis jau bus valdęs kokią Aukštaičių dalį.

Tad lietuvių tautos ir valstybės užuomazga buvo Aukštaičių kraštas, su kuriuo jungėsi ir lietuvių vardas. Prie šiame plote kuriančiosios Lietuvos ilgainiui prisidėjo ir kitos aisčių gentys ir iš jų visų išsivystė lietuvių tauta.

Lietuvių tautos ir valstybės susidarymą pagrįstai ir žiningai aiškina istorikė ir archeologė R. Volkaitė - Kulikauskienė veikalu "Lietuviai IX-XII amžiais" (Vilnius 1970). Čia ji, tarp ko kita, rašo: "Jos (besiformuojančios lietuvių tautybės) pagrindą sudarė didžiulis genčių junginys, vėliau rašytiniuose šaltiniuose žinomas aukštaičių vardu. Tačiau šiame procese didelį vaidmenį suvaidino ne tik žemaičių, bet iš dalies ir skalvių, kuršių,

(keliama į 10 psl.)

Montrealio lietuvių jaunimo ansamblio Gintaro meno vadovybė ir valdyba. R. Kunnapuu nuotraukoje iš kairės: P. Brikis, Ina Kličienė, valdybos pirm. dr. P. Lukoševičius, Hilda Lapinienė, Paulius Povilaitis, Marytė Žižienė, Rimas Lapinas ir meno vadovas Zigmas Lapinas.

al. gimanto skiltis

AR TOS AŠAROS TIKRAI DRĖGNOS?

Laikas, tas nesustojantis laikas bėga, bet mūsų tarpe dar vis nesiliauja plitę pokalbiai ir diskusijos apie tragišką lituanisto J. Kazlausko mirtį Lietuvoje. Visa eilė neatsakytų klausimų ir nemaža keistenybių gaubia visas tas mirties aplinkybes, kurių ne tik neišsklaidė įvairūs oficialūs komunikatai, bet, priešingai, jie prisidėjo prie buvusių abejonių ir neaiškumų gausos.

Visiškai su pagrindu išeivijos sluoksniuose bandoma ryškinti jauno lietuvio mokslininko tragediją, jo gailintis kaip jau užsiangažavusio ir dar daug žadančio kalbininko ir kaip atskiro individo, nes perdaug, tikrai perdaug asmenybių sovietinėse aplinkybėse palieka šį pasaulį netikėtais ar nesitikėtais būdais.

Tuo tarpu dėmesys sustoja ties viena detale, kuri lyg ir prašosi šiokio tokio atsakymo. Štai, velionis J. Kazlauskas buvo kviečiamas skaityti paskaitas Pensilvanijos universitete. Dabar jau žinoma, kad sovietiniai autoritetai jo neišleido. Sakykime, kad kitu atveju jis būtų atvykęs ir dirbęs mokslinį darbą Amerikos aukštojo mokslo įstaigoje.

Kaip mes būtume jį pasitikę? Bandę užmegzti ryšius, kalbinę, kvietę pas save, bandę supažindinti su išeivija, parodę jam dėmesio vertas mūsų turimas institucijas, stovyklas, laikraščius, supažindinę jį su lietuviais mokslininkais, jų pasiekimais, ar?... Ar visiškai ignoravę, apšaukę jį sovietiniu agentu, sovietinės mokslo aristokratijos atstovu, raudonųjų agentu, atsiųstu čia mus kiršinti ir skaldyti, meluoti ir provokuoti?

Ar būtume padarę J. Kazlauskui išimti?... Jo atveju, juk žinojome, kad jis buvo partijos nariu, atseit, patikimas režimui, kyląs pareigose ir atsakomybėje...

Vis po truputį atvyksta vienas kitas mokslininkas, panašaus, didesnio ar mažesnio rango mokslininkas iš Lietuvos. Gyvena, dirba, kartais savaites, kartais ir mėnesius akademinėse institucijose, bet mes paprastai nuostabiai šalti ir neįsipareigoję liekam tokių svečių atžvilgiu, lyg tai mūsų neliestų, lyg tai neverta jokio mūsų dėmesio.

Ar nekeista, kai iš Amerikos ir Kanados mokslinės spaudos sužinai apie vieno ar kito lietuvio mokslininko viešnagę, dalyvavimą konferencijoje, simpoziume, pasitarime, o mūsų informaciniai šaltiniai arba nežino arba tyli... Nejučiomis ir pradedi galvoti apie mūsų liejamas ašaras J. Kazlausko mirties atveju, ar tikrai jos buvo drėgnos?...

Lietuvos sienos

(atkelta iš 9 psl.)

jotvingių, žemgalių bei sėlių gentiniai junginiai" (43 p.).

PIRMYKŠČIOS SIENOS

Kadangi lietuvių tauta darėsi apsijungiant aisčių gentims į valstybinį vienetą, tai jos etnografinės sienos pačioje pradžioje sutapo su valstybinėmis. Lietuvos valstybinių sienų tolimesnį vystymąsi lėmė nuo pat 13 a. pradžios įsikūrę aisčių žemėse du vienuoliški ordinai: kalavijuočių padauguvyje ir kryžuočių pavyslyje.

Abu ordinai plėsdamiesi susikūrė savas valstybes ir jie su Lietuva suskaldė aisčius į tris valstybes: Lietuvos, Livonijos ir Prūsijos. Nuo pat pradžių vyko kovos su abiem ordino valstybėms ir iš kovų susidarė Lietuvos šiaurinė ir vakarinė siena.

ŠIAURINĖ SIENA

Kai dabar kalbama apie etnografines sienas, neturima problemos dėl šiaurinės sienos. Drąsiai vedama siena, kokia yra tarp Latvijos ir Lietuvos, ir sakoma, jog tai esanti mūsų etnografinė siena. Retai kam ateina į galvą, kad ji istorinė, kilusi iš kovų tarp Lietuvos ir Livonijos ordino dar abiejų valstybių kūrimosi metu. Kovų pradžią paženklino toks didelis įvykis — Šiaulių kautynės 1236 m.

Apie tą laiką, jau Mindaugo metu Lietuvai priklausė sėlių kraštas (dabartinės Zarasų, Tauragnų, Dūkšto, Dūsetų apylinkės). Lietuviai siekė toliau į šiaurę, žemgalių kraštą, kuris tęsėsi iki Dauguvos šiaurėje.

Iš bendralaikės kronikos, vad. Alnpekės, žinome, kad lietuviai kovojo dėl tos srities 13 a. gale. Kovos baigėsi tuo, kad žemgalių kraštas ordinui teko. Tačiau dar Gediminas neišsižadėjo jo ir savo titule bent dviejuose dokumentuose pasivadino "žemgalių princu ir kunigaikščiu" (princeps et dux Semigalie). Lietuva niekuomet nepasiekė Dauguvos šiaurėje, nes tarp jos ir Lietuvos įsiterpė Ordinui tekęs žemgalių kraštas.

Pratęsę žemgalių sieną toliau į vakarus, iki Šventosios upės, skyrusios žemaičius nuo Livonijos, gausime maždaug dabartinę sieną tarp Latvijos ir Lietuvos. Tuo būdu šiaurinė Lietuvos siena kilo iš Lietuvos valstybinės sienos, kada ta valstybė dar tik kūrėsi.

VAKARINĖ SIENA

Kaip šiaurinė siena išsivystė iš kovų su Livonijos ordinu, taip vakarinė — su kryžiuočių. Kaip žinoma, kryžiuočiai pasiekė Nemuną 13 a. gale ir pradėjo kovą su "kietasprandžiais" lietuviais.

Ilgai kovota dėl žemaičių, kurių likimas svyravo tarp Lietuvos ir ordino. Ordinas vis savinosi juos ir Vytautas buvo priverstas net 4 kartus užrašinėti jam. Net ir po Žalgirio kautynių kryžiuočiai neišsižadėjo jų. Jie tik "paskolino" juos Vytautui ir Jogailai, kol jie gyvens. Po jų abiejų mirties jie turėjo grįžti jiems. Tik vėliau prasidėjusiose didelėse diplomatinėse grumtynėse pavyko Vytautui galutinai atgauti žemaičius ir išvesti sieną tarp Lietuvos ir ordino Melno sutartyje 1422 m.

Ši siena, virtusi vėliau Prūsų, nuo 1871 m. Vokietijos, išsilaikė be žymesnių pakitimų iki 1919 m. Tai buvus, sakoma, seniausia siena Europoje. Ši siena (maždaug nuo Vištyčio iki Baltijos) pasidarė Lietuvos valstybinė siena ir kartu tautos. Vadinasi, čia, kaip ir šiaurėje, valstybė išvedė tautai sieną. Už šios valstybinės, tautinės sienos likę mažlietuviai kitaip, savaimingai susidarė. Apie juos bus kalba žemiau.

RYTINĖ IR PIETINĖ SIENA

Etnografinė siena rytuose ir pietuose sunkiai susekama, nes čia aisčių gentys mišo su slavais. Vos tik prasidėjusi Lietuvos valstybė tuojau plito į rytus ir pietus ir jungėsi su slavais. Lietuviai (aisčiai) ir slavai darėsi viena valstybinė bendruomenė. Kur buvo sienos priešvalstybiniais laikais tarp aisčių ir slavų padeda susekti archeologija.

Paskutiniais metais kaip iš gudų, taip ir iš lietuvių pusės daryta nemaža kasinėjimų, tiriant seniausius kapinynus. Apie tyrinėjimų duomenis teikiama reikšmingų žinių minėtame Volkaitės-Kulikauskienės veikale. Pasak ją, proistorinės sienos tarp aisčių ir slavų susekamos pagal skirtingus laidojimo papročius, ypač pagal griautinius ir degintus kapus.

Lietuviai (kaip ir prūsai) antro tūkstantmečio pradžioje, atseit, dar pagonimis būdami, lavonus degino. Tuo metu slavai stačiatikiai laidojo mirusius nedegintus, nes jiems tikėjimas draudė deginimą. Pagal degintų ir nedegintų lavonų kapus mūsų autorė ir nubrėžė bent apytikriai pirmykščią Lietuvos ribą su slavais, paženklindama ją trimis punktais: Dysna, Neries aukštupiu, Naugarduku.

Jei vestume apytiesę liniją nuo Naugarduko iki Gardino, tai gautume maždaug pietinę Lietuvos sieną su slavais (gudais). O žinoma, kad Gardinas, kaip ir Naugardukas buvo Lietuvos valstybės ribose dar jai besikuriant. Net į metraštį įtrauktas padavimas kalbėjo apie Mindaugo vainikavimąsi Naugarduke.

Kad Gardino apylinkės siekė slaviškus kraštus, sužinome ir iš ordino šaltinių užuominų. Juose sakoma, kad kryžiuočiai traukė į rusų sritis, kai jie siekdavo Gardino apylinkių. Tą pat patvirtino ir garsusis anglų poetas G. Chaucer. Jis žinomoje poemoje, "Canterbury Tales" apdainavo ideališko riterio žygius, jo kelionę pas kryžiuočius ir su jais "reizą" į "Lietuvą ir į Rusią" (In Lettow hadde he reysed and in Ruce). Be abejo, Chaucerio "Rusia" buvo ta pati, kurią minėjo ir ordino kronikos — Gardino pietinės apylinkės.

PIETVAKARINĖ SIENA

Seniausioji Lietuvos siena nuo Gardino apylinkių iki Prūsijos ėjo per buvusių jotvingių kraštą. Dabar archeologų pagal gausias iškasenas sprendžiama, kad jotvingių ar sūduvių gyvenvietė tęsėsi nuo Nemuno iki Palenkės (Palesės), kur jie turėjo kaimynus lenkus mozūrus (žiūr. Pr. Kulikauskas, Panemunių dzūkai ir jotvingiai, Panemunių dzūkai, 1970, 32 p.). Jotvingiai kad ir negausūs sodybomis, išsilaikė ir po žymiosios jų krašto dalies pavergimo 1383 m.

(BUS DAUGIAU)

hamilton

TARYBOS
NARIAI

KLB Hamiltono apylinkėje VIII-sios Krašto tarybos nariais balandžio 25 d. buvo išrinkti šie asmenys: Gediminas Breichmanas, Jeronimas Pleinys, Jonas Mikšys, Aldona Volungytė, Kazys Mileris, Kęstutis Norkus, Juozas Krištolaitis ir Kazys Baronas. Balsavo 237 asmenys arba apie 25 nuoš. turėjusių teisę balsuoti b-nės narių.

Skaičiai rodo, kad rinkimais susidomėjimas parodytas nepakankamas. Kodėl? Spręskime patys. Oras buvo vėsokas, bet kelionėms palankus. Tautiečiai, atvykę pamaldoms, ne visi rado reikalo nusileisti vienu aukštu žemyn ir rinkimų būstinėje sugaišti porą minučių atlikti svarbios pareigos — pabalsuoti.

Visur kviečiame savo jaunimą dalyvauti aktyviai liet. gyvenimo apraiškose, betgi tokios senimo nuotaikos nebus tikruoju skatintoju. Zp.

ĮKURTUVĖS

Balandžio 24 d. popietę J. Repečkienės ir A. Pulianauskienės iniciatyva buvo surengtos įkurtuvės -staigmena Genei ir Juozui Žemaičiams, kurie pasistatė naujutėlaitį namą ir jame jau gražiai spėjo įsikurti. Viešnios ir svečiai, nešini įvairių dėžių ir dėželių, okupavo visus namo kampus taip, kad ir šeimininkams nebeliko kur apsisukti. Viso buvo per 60 draugų bei pažįstamų. Pagaliau ir "šiltas" rūsys pasidarė per ankštas.

Naujakuriai buvo pasveikinti ir įteikta jiems dovana. P. Žemaičiai visiems padėkojo už tokį malonų siurpryzą. Vakaras praėjo labai malonioje nuotaikoje. Zp.

st.catharines

SODŲ
MIESTAS

Gražusis Niagaros pusiasalis sudaro apie 900 kv. mylių plotą. Pusiasalyje St. Catharinė yra pats didžiausias miestas, turintis per 100 tūkstančių gyventojų, kitaip pasakius, St. Catharinė ir yra šio pusiasalio sostinė.

Bet šis miestas turi dar ir antrą pavadinimą, t.y., Garden City — Sodų miestas. Kuriuo tik keliu nesiartinsi prie šio miesto, visur tave pasitinka žalioje lentoje įrašas: "Welcome To The Garden City". Tikra tiesa, kad kitados šiame mieste buvo daugybė sodų, ir pavasario metu jis skendėjo žieduose, tad ir tas pavadinimas miestui tuomet labai tiko. Bet žmogus, bekurdamas vieną dalyką, dažniausiai sugriauna kitą. Taip ir šiuo atveju atsitiko: žmonių daugėjo, kiekvienas statėsi sau pastogę, o sodai vis mažėjo. Šiuo laiku tik kur-ne-kur keletas vaismedžių dar yra išlikę miesto viduryje. Bet aplinkuma, kitaip pasakius, visas Niagaros pusiasalis dar yra nusėtas sodais. Ypač čia daug yra auginama vynuogių, kurios duoda gražaus pelno jų augintojams.

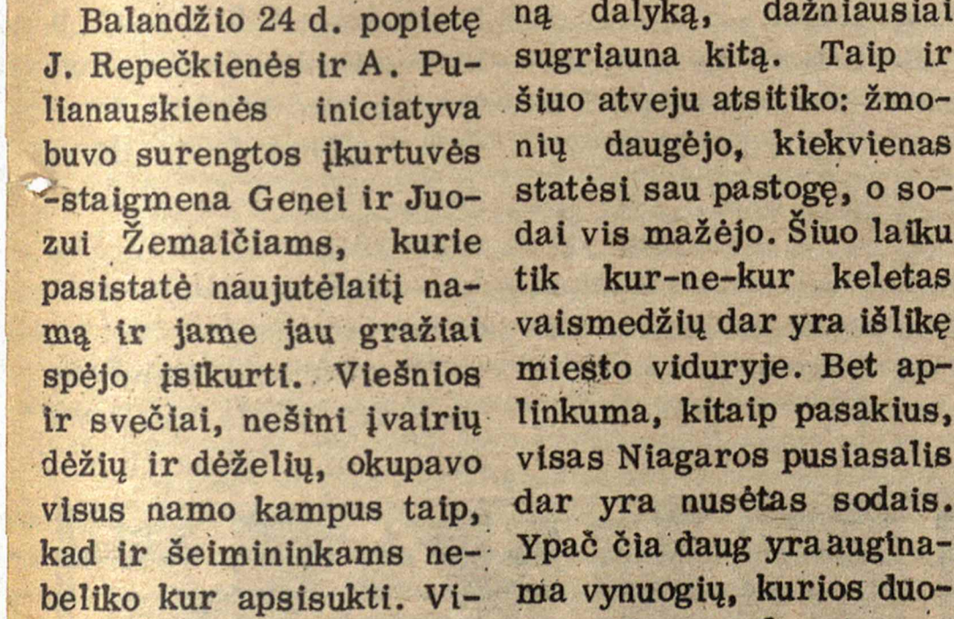

Melbourne, Australijoje, Monash universiteto kalbų laboratorijoje dėstoma ir lietuvių kalba. V. Vaitkus nuotraukoje lietuvių kalbos pamoka laboratorijoje. Stovi lektorius Petras Sungaila.

Kanados šaulių rinktinės valdyba: vicepirm. V. Bačėnas, pirm. S. Jokubaitis, sekr. V. Keturakis ir ižd. P. Gulbinskas.

Be gražių sodų, kurie suteikia daugumai pakenčiamas pragyvenimo sąlygas, šio pusiasalio miestuose yra išsivysčiusi gan stambi sunkioji pramonė.

St. Catharinės miestas yra ir šio pusiasalio kultūrinis centras: čia veikia keletas gimnazijų, suaugusiems įvairūs kursai, o svarbiausia, tai naujas universitetas su moderniškomis laboratorijomis, didele biblioteka ir patogiais bendrabučiais studentams.

Ir šiame sodų mieste yra įsikūręs gražus būrelis naujųjų ateivių lietuvių, kurie nėra užsidarę savame kiaute, bet aktyviai reiškiasi mūsų lietuviškoje veikloje, o taip pat ir viešame šio pusiasalio judėjime. Be daugumos įvairių kultūrinių apraiškų, šiame mieste kiekvieną pavasarį dar vyksta tautybių festivalis, kuriame ir lietuviai aktyviai dalyvauja, o kiekvieną rudenį vyksta labai gražus vynuogių derliaus paradas.

Eilė metų St. Catharinės mieste rengiamos gražios ir linksmos Joninės, kurios visuomet sutraukia didelį skaičių tautiečių iš plačių Kanados ir JAV apylinkių. Kaip ir visuomet, taip ir šiais metais Jonines rengia skautų rėmėjų komitetas.

Teko nugirsti, kad Joninės šiais metais bus liepos mėn. pradžioje, bet programa ir kitos smulkmenos dar yra laikomos paslaptyje. Kai tik paaiškės, apie tai bus pranešta lietuviškai visuomenei.

Per eilę metų, mūsų Joninės buvo rengiamos vispusiškai patogioje vietoje, t.y., Merritton Comunity Centre Hall. Tai gan erdvi salė su didele scena, atatinkamos tarnybai patalpos ir pakankamai didelė aikštė automobiliams. Sk-as.

ĮAMŽINKIME
SIMĄ KUDIRKĄ

1970 m. lapkričio 23 d. okupuotos Lietuvos lietuvis jūrininkas Simas Kudirka, ištrūkęs iš okupantų vergijos Amerikos sargybiniame laive "Vigilant" maldavo laisvės, bet jos negavo vardan koegzistencijos, kad nepakenktų plekšnių bizniui...

S. Kudirkai atsisakius vykti į sovietų laivą, buvo panaudota jėga. Atvykę rusų budeliai S. Kudirką sumušė iki sąmonės netekimo.

Simas Kudirka šaukėsi pagalbos, ant kelių atsiklaupęs, maldavo suteikti laisvės ir politinės globos.

Mirštančio Simo Kudirkos šauksmo mes neprivalome pamiršti, nes jis tapo didvyriu.

Neleiskime sužvėrėju-

(keliama į 12 psl.)

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO
KOOPERATYVAS "TALKA"
21 Main St. East, kamb. 203, tel. 528-0511

Darbo valandos:

pirmadieniais	9.30 — 5 v. p.p.
antradieniais	9.30 — 5 v. p.p.
trečiadieniais	9.30 — 5 v. p.p.
ketvirtadieniais	9.30 — 5 v. p.p.
penktadieniais	9.30 — 8 val. vak.
šeštadieniais	9.00 — 1 v. p.p.

Liepos ir Rugpjūčio mėn. šeštadieniais "Talka" uždaryta.

Mokame už:

depozitus	5%
šėrus ir sutaupas	6½%
už vienų metų terminuotus indėlius	7%
ir virš $10.000 - 3 metams	7½%

Duodame:

asmenines paskolas iš	10%
nekiln. turto paskolas iš	8½%

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Parduodame "American Travelers" čekius. Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš $2.200.000

J. I.B. vaistai, patentuoti Šveicarijoje Nr. 458628, registruoti JAV ir Europoje, ATAUGINA PLAUKUS, išgydo pleiskanas, šašus, niežėjimą, sulaiko plaukų slinkimą, grąžina natūralią plaukų spalvą MOTERIMS ir VYRAMS. 100 procentų garantuotai, J. I. B. vartodamas 8 uncijas 16 savaičių, nebūsi nei plikas, nei žilas.

Užsakymus su $6.00 money orderiu siųsti:
JIB Laboratorija, 2498 Daugall Ave., Windsor, Ont.

st.catharines

(atkelta iš 11 psl.)

siems rusų komunistams suniekinti žmogaus, kuris veržėsi į laisvę, neleiskime nužudyti žmogaus teisių. Kelkime viešumon sovietų žiaurybes. Panaudokime visas galimas priemones iškelti viešumon Sovietų vykdomą genosidą.

SLA 72 k. valdyba nutarė įamžinti Simo Kudirko vardą ir jo vardu įnešti į Kanados Lietuvių fondą 100 dolerių. Šiam tikslui sutelkti lėšų liepos 25 d. Antano Padalskio sodyboje, Paris, Ont., rengia gegužinę. Gegužinėje programą išpildys Hamiltono "Lithuettes", vadovaujant Rožytės Vass. Kviečiame dalyvauti ir savo atsilankymu paremti S. Kudirkos fondą. Kuopos vald.

SVEIKINAME MAMYTES! R. Kunnapuu nuotraukoje Montrealio lietuviukai.

london, ont.

BALTIJOS NARIAI

Ontario Londono ansambliui Baltija vadovauja M. Chainauskas, D. Chainauskienė, A. Dragunevičius, J. Dragunevičienė, E. Petrauskas ir G. Petrauskienė.

Baltijos ansamblyje dalyvauja Irena Jakubaitytė, Remigija Bliskytė, Lucija Petrašiūnaitė, Vida Petrašiūnaitė, Loreta Lukšaitė, Silvia Chainauskaitė, Lydija Keraitė, Julija Čegytė, Dana Valaitytė, Rita Miškinytė, Loreta Miškinytė, Regina Stočkutė, Joana Paulionytė, Irenutė Lapienytė, Glen Lawson, Jurgis Valaitis, Vytas Valaitis, Marijus Chainauskas, Saulius Dragūnevičius, Raimundas Zabulionis, Vytas Repšys, Gediminas Repšys, Jonas Butkus, Leonardas Lukša, Edis Šiaučiūnas ir Antanas Vyšniauskas.

toronto

LIETUVIŲ NAMAI

Svečioje žemėje Lietuvių namai yra dalis Lietuvos, be kurios emigrantas negali apsieiti. Kai lietuvis pavargsta nuo svetimos kasdieninės aplinkumos ir yra sotus ir turtingas, vistiek nori susitikti lietuvį, būtų tai bažnyčioje, ar prie bažnyčios ant šalygatvio, ar lietuvių namuose, ar vasarvietėse. Jis ten susitinka su savaisiais, atsigaivina, sustiprėja, pasiguodžia. Per savaitgalį pasisėmęs jėgų, pirmadienį stiprus traukia į darbą, kai kada pagalvodamas: "Man grandinė ant kaklo, tau pančiai paliko". Toksai jau ypač senesnio amžiaus emigranto gyvenimas. Juo emigrantas eina senyn, juo dažniau jam akyse, mintyse stovi vaikystės ir jaunystės vaizdai, gimtinė, tėvai, broliai ir seserys, giminės, draugai. Viskas miela, ir gera ir bloga tenai.

Be turimų lietuvių namų ir parapijų salių, Toronto lietuviai vėl užpirko labai gerą vertingą pastatą — bažnyčią Alhambros ir Bloor kampe, prie pat High parko, kur daug lietuvių gyvena. Šią bažnyčią planuojama perstatyti į didelius Lietuvių namus, kur visi tilps — jauni ir seni — su savo banku, chorais, ansambliais. Bus vietos ir Vasario 16 minėjimams, restoranui, valgyklai, sporto salei. Su šiais Lietuvių namais prasidės naujas lietuvių gyvenimas Toronte. Manau, kad 10 tūkst. lietuvių aktyviai parems savus namus.

Senieji Lietuvių namai bus parduoti gera kaina. Jie turėtų duoti apie 70-80 tūkst. dol. Naujieji kainuoja tik 140.000 dol. Manau, kad jų tikra vertė yra dviguba. Lietuviškos parapijos, kaip girdėti, nepavydi, bet linki, kad LN išaugtų į lietuvybės centrą.

Visi Toronto lietuviai, ypač tie, kurie neaukoja parapijoms išlaikyti, tu-

ĮVAIRŪS SIUNTINIAI IR DOVANOS

į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą paprastu ir oro paštu.

Dovanos be muito: Motociklai, skalb. mašinos, televizijos priimtuvai, šaldytuvai ir t.t. Taip pat persiunčiame piniginius pažymėjimus (certificates), už kuriuos gavėjas gali pirkti prekių specialiose krautuvėse.

Norint pasiųsti automobilį, prašome pirma pasiteirauti, nes automobilių skaičius yra ribotas.

Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19¾ svarų gryno svorio. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
Sąžiningai ir greitai patarnaujame.

DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA
Baltic Exporting Co. 480 RONCESVALLES AVE., TORONTO 3, ONTARIO
Telefonas LE 1-3098 Savininkai A. ir S. KALŪZA

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAME TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA	IMA
5½% už depozitus	8% už asm. paskolas
6% už šėrus (numatoma)	
6½% už 1 m. term. dep.	8½% už mortgičius
7% už 2 m. term. dep.	

Kapitalas virš keturių milijonų dolerių

ASM. PASKOLAS duodame iki $5.000 ir MORTGIČIUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $5.000.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. • Telefonas LE 2-8723

LITAS

Montrealio Lietuvių Kredito Unija

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL 205, QUE.
Telefonas: 766 5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamąsias s-tas	5.0%	Asmenines	8.5%
Taupomąsias s-tas	6.0%	Nekiln. turto	8.75%
Term. ind. 1 metams	6.25%	Čekių kredito	9.0%
Term. ind. 2 metams	6.75%	Investacines	nuo 9.0% iki 12%
Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki $2,000 už taup. s-tos sumas.		Nemok. gyvybės apdr. iki $10.000 už paskolos sumą.	

Kasos valandos: 1465 De Steve St., sekmadieniais nuo 10.30 iki 12.30 v., darbo dienomis — nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskiriant šeštadienius; vakarais — trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.

3907 Rosemount Blvd., tel. 722-3545: dieną — penktadieniais nuo 1 iki 6 val. ir vakarais — pirmad., trečiadieniais ir penktad. nuo 7 iki 9 v.

Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo birželio 15 d. iki rugsėjo 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

rėtų nuoširdžiai pinigine pagalba paremti L. Namus.

Turtingų lietuvių Toronte daug, bet yra daug tokių, kurie niekam neaukoja, o mirdami palieka turtus Kanados valdžiai, kuri yra ir taip labai turtinga.

Visi Toronto lietuviai turėtų nuoširdžiai paremti Lietuvių namų pirkimą ir įsikūrimą.

J. Karka

GRAŽŪS "DAINOS" DARBAI

Šalpos draugija Daina, sukurta Toronte prieš 20 metų M. Jokubynienės ir kitų kilnios sielos moterų, savo veiklą tęsia sėkmingai. Vis daugiau ir daugiau įstoja naujų, jaunų moterų.

Daina šiuo laiku šelpia senelius invalidus Vokietijoje. Jiems pasiunčia pinigų ir pakietėlių, kartais nuperka akinius, prisideda prie mirusių senukų kapų sutvarkymo. Kaip žinome, Vokietijoje yra likusių lietuvių moterų našlių su vaikais ir šeimų, kurios negalėjo emigruoti dėl ligos.

Dainietės susirinkusios pasivaišina kava, pyragaičiais, pasikalba lietuvių aktualijomis, apie madas, grožį ir pan. Kartu atlieka ir visuomeninės veiklos dalį. Kai trūksta pinigų, tai sumeta po dolerį svarbiam reikalui.

Dainietės lėšas parūpina, darydamos parengimus, rinkliavas prie bažnyčių, ruošia loterijas. Žmonės noriai aukoja ir remia. Per sporto šventę dainiečių loterija ypač pasisekė. Seneliams Vokietijoje bus smagu. krk.

montreal

SEIMELIO SESIJA

Kanados Lietuvių Bendruomenės naujai išrinkto Montrealio Seimelio sesija kviečiama 1971 m. gegužės 20 d., ketvirtadienį, 7 val. vakaro, Aušros Vartų parapijos salėje su sekančia darbotvarke:

1. Sesijos atidarymas, 2. prezidiumo sudarymas, 3. praeitos seimelio sesijos protokolo skaitymas ir priėmimas, 4. pranešimai: a. presidiumo pirmininkp, b. iždininko, c. švietimo ir kultūros reikalų įgaliotinio, d. Šalpos fondo pirmininko, e. Baltijos stovyklavietės pirmininko ir iždininko, f. Tautos fondo įgaliotinio, g. Kanados Lietuvių fondo įgaliotinio, h. Baltų federacijos atstovo ir i. revizijos komisijos, 5. diskusijos dėl pranešimų, 6. naujo Seimelio prezidiumo ir revizijos komisijos rinkimai, 7. klausimai ir sumanymai.

MOTINOS DIENA

Montrealio lietuviai Motinos dienos minėjimą nederino su Kanados Motinos diena – jis įvyko gegužės 2 d., sekmadienį, Aušros Vartų parapijos patalpose.

Po pamaldų nemažas būrys montrealiečių salėje išklausė D. Kerbelytės progai taikytą žodį. Kalbėjo priaugusio jaunimo atstovė, kuri taip neseniai dar mamos atsivesta tokiuose gerbimuose dalyvaudavo.

Meninę programą atliko pats jauniausias prieauglis. Deklamavo Adamonytė ir Lukauskaitė, šoko taut. šokių šokėjai, nepavargstančio J. Piečaičio vadovaujami, o mok. E. Navikienės vadovaujamas kelių dešimčių pačių mažiausiųjų chorelis dainomis ir scenizacijomis minėjimą užbaigė. Programai vykusiai vadovavo S. Akstinaitė, kuri buvo pakviesta minėjimą atidariusios mokyklos vedėjos G. Gedvilienės.

Šių metų Motinos dienos minėjimą suruošė tėvų komitetas. prp

BALTIJOS FINANSAI

Montrealio Baltijos stovykla, priklausanti Lietuvių Bendruomenei, pernai atšventė penkerių metų sukaktį.

Per penkerių metų laikotarpį buvo daug padaryta, pastatyta, įrengta. Bet jai dar daug ko ir stinga, kad atitiktų reikalingas stovyklavimo sąlygas.

Ji dar vis tebėra reikalinga nemažėjančio visuomenės dėmesio ir talkos.

Be anksčiau pastatytų pastatų, pernai jau kiek geriau aptvarkytas vandentiekis, įsigyti pajėgūs siurbliai, pastatytas cementinis siurbliui namukas. Patenkinti žemėtvarkos reikalavimai. Dar nėra pakankamai sutvarkyta, elektra, aikštės, takai.

Visam tam reikalinga pinigai, kurio vis trūksta. Dar vis tebėra reikalinga ir visuomenės parama, bendra visų talka. "Baltijos" stovyklos komitetas maloniai dėkoja visiems, kas nors kiek prisidėjo pinigine auka ar darbo talka.

Manau, visiems yra smalsu žinoti praėjusiųjų metų Baltijos stovyklos finansinį stovį. Štai, jis nuo 1970.4.1 iki 1971.3.31.

Viso turėta 3647,22 dol. pajamų ir 3153,16 išlaidų. Gauta paramos iš organizacijų: iš Lito — 500 dol., iš Neringos ir Geležinio Vilko skaučių ir skautų tuntų — 173 dol., iš Kanados Lietuvių fondo — 100 dol., šv. Kazimiero parapijos 100 dol., tėvų Jėzuitų 50 dol., iš KLB Montrealio Seimelio prezidiumo 50 dol. Gauta pagal pasižadėjimus 390 dol. Pavienių aukų — 995 dol. Pervesta iš vandentiekio fondo 668,90 dol., palūkanų 24,34 dol. Iš įvairių parengimų — 181,18 dol.

(keliama į 14 psl.)

Alfonsas Scerba

Lietuvis atstovas, per kurį galima įsigyti naują ar naudotą automobilį su garantija iki 5-rių metų.

* * *

VALIANT
DUSTER
BARACUDA
SATELLITE
SIMCA

TEL. 681-1641

Tony's Photo Studio

1920 FRONTENAC ST. — MONTREAL, P.Q.

PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTYNOS
SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS
ĮVAIRIOS PROGOS

TEL. 525-8971.
T. Laurinaitis

ATLIEKAMI ĮVAIRŪS MŪRINIMO DARBAI IR VIŠOKERIOPI REMONTAI. CEMENTO, MEDŽIO DARBAI, GELEŽIES SUVIRINIMAS (WELDING). VYKSTU IR Į PROVINCIJĄ ONTARIO IR QUEBEKO.

M. Krauza

10167 48th Avenue, Montreal 477
Tel. 665-2278

Baltic Woodwork Co.

K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS

Daromos įvairios durys, langai, virtuvės kabinetai ir kiti įvairūs medžio dirbiniai.

547 Lafleur Ave., LA SALLE 650, P.Q. TEL. 366-3884.

LaSalle Auto Specialist Reg'd.

7725 RUE GEORGE LASALLE, P.Q. Tel.: 366-0500 366-4203

- TAISOME IR DAŽOME AUTO-MAŠINAS.
- ESAME SPECIALISTAI MOTORINIŲ ROGIŲ

SAV. G. DESROCHERS

TEXACO

MIKE'S TEXACO SERVICE STATION

(M. RUTKAUSKAS)

POINTE CLAIRE, P.Q. — 601 St. Jean Road. Tel. 695-3883
ILLE BIZARD, P.Q. — 459 Cheerier Street. Tel. 626-5175

- Parduodami "SCORPION" firmos motorinės rogės.
- Atsitiktiniai ir kapitaliniai auto-mašinų remontai.
- Degalai, tepalai, padangos ir kt.
- Lengvai pasiekiama greitkeliu Nr. 40.

BELLAZZI-LAMY INC.

ĮVAIRI MEDŽIO STATYBINĖ MEDŽIAGA:
Durys, langų rėmai. Izoliacija. Ten-Test.
Masonite, statybinis popieris, cementas,
B. P. išdirbiniai ir visa kt.

7682, BOUL. CHAMPLAIN LASALLE 366-6941

Highland Auto Body

611 LAFLEUR AVE., LaSALLE

***

TEL. 366-7281

***

- Atliekami mechaniniai darbai
- Išorės taisymas ir dažymas
- Dunlop padangos ir baterijos

(Lietuviams nuolaida)

Savininkai: V. Sušinskas 389-0571 ir J. Zavys 365-3252

Jetté & Frère Ltée

Plumbing & Heating kontraktorius

366-0330

140 - 2e AVENUE LASALLE

- Šildymo ir vandentiekio taisymas ir naujų įrengimai.
- Vandens šildymui tankų pardavimas ir įrengimas.
- Gazinių priemonių pardavimas ir įrengimas.
- Visi įkainavimai neapmokami.

montreal

(atkelta iš 13 psl.)

Mokesčio iš stovyklautojų gauta 364,80 dol. Iš 1969 m. atkelta 637,64 dol.

Išlaidos: administracija, elektra 74,79 dol., draudimas 467,43 dol., paštas, skelbimai, reklamos — 145,34 dol., įvairūs pataisymai 337,64 žemėtvarka 500 dol., įsigytas inventorius 469,58 dol., pastatas siurbliui 343,10 dol. Grąžinta skolos Litui 600 dol. Išmokėtos skolos palūkanos — 216,58 dol. Viso 3153,16 dol. Likutis 1971.3.31 buvo 1131,70 dol. Balansas 4284,86 dol. Paskolos Lite dar liko 3600 dol.

Pagal duotus pasižadėjimus, iki 1974 metų stovyklos kasa dar turėtų gauti 1255 dol., kas, kaip matote, nepadengia nė turimos paskolos.

Bendra investacija į stovyklavietę siekia jau apie 18,000 dol. Visa tai atsiekta bendrom jėgom, bendru įnašu ir bendra talka, kuri ir įpareigoja kiekvieną plačiau į ateitį žiūrintį lietuvį nesumažinti savo dėmesio Baltijai, kad lietuviškas jaunimas joje rastų tai, ko mes visi labai trokštame.

J. Šiaučiulis,
Baltijos ižd.

LITAS
AUGA

Praeitą mėnesį Litas paaugo 43.000 dol., o nuo metų pradžios 141.314 dol., taigi daugiau kaip per visus praeitus metus.

Svarbesnės aktyvo pozicijos buvo: asmeninės paskolos 410.909 dol. (pernai 514.176), nekiln. turto 2.000.259 dol. (1.858.784), vertybiniai popieriai 196.344 (148.878), term. ind. banke 30.000 dol. (25.000), indėlis Lygoje 77.915 dol. (25.000), kasa banke 87.403 dol. (69.891).

Svarbesnės pasyvo pozicijos: šėrai 7.000 dol. (1.168.103), taupom. s-tos 1.431.866 dol. (119.097), einam. s-tos 493.659 dol. (556.614), termin. indėliai 757.630 dol. (668.980), atsargos kapitalai 83.229 dol. (64.986), šių metų pelnas 42.272 (46.061).

Šių metų pelnas kiek mažesnis, kadangi nuo praeitų metų už terminuotus indėlius palūkanos prirašomos du kartu: balandžio 15 d. ir spalio 15 d. Atrodo, kad nariai Lito mokamas aukštas palūkanas už visas sąskaitas pastebėjo ir savo santaupas perkelia iš bankų į Litą. Pr. R.

NIDOS
SUSIRINKIMAS

Montrealio lietuvių žvejotojų-medžiotojų Nidos klubo narių susirinkimas, įvykęs balandžio 18 d. Vytauto klube, praėjo darbingoje nuotaikoje.

Susirinkimą trumpu žodžiu atidarė klubo pirmininkas Br, Kirstukas, pravedė sudarytas dienos darbo prezidiumas — pirm. A. Jurjonas ir sekr. kun. K. Raudeliūnas.

Klubo veiklos pranešimus padarė vald. pirm. Br. Kirstukas, finansų sekr. A. Mylė ir revizijos kom. pirm. K. Toliušis.

Paaiškėjo, kad klube šiuo metu yra 91 narys, klubo kasa praeitų metų laikotarpyje turėjo 510,79 dol. pajamų ir 352,32 dol. išlaidų, susirinkimo metu kasoje buvo 898,26 dol.

Didesnės klubo veiklos išvystyti žvejyboje ypač dėl užterštų vandenų nebuvo galimybių. Medžiotojai savo veikloje reiškėsi be didesnių sunkumų, tačiau didesnių laimikių neturėta.

Keturi klubo nariai baigė Firearms Safety Training kursus pagal Kvebeko Wildlife Federation nustatytą programą ir gavo atatinkamus pažymėjimus, be kurių šiais metais nebus galima medžioti.

Vasaros metu buvo suruoštos dvi žvejybos išvykos į šiaurėje esančius Baskatungo ir Piskatašen ežerus. Ruoštoji vasaros sezono gegužinė dėl blogo oro neįvyko.

Suruoštas Jaunųjų talentų vakaras praėjo su dideliu pasisekimu, davęs klubo kasai apie 300 dol. pelno.

Naujos valdybos rinkimai praėjo sklandžiai, be didesnio pasiūlytų kandidatų atsisakinėjimo.

Į naują klubo valdybą dvejų metų kadencijai išrinktas pirm. J. Šiaučiulis, vicepirm. K. Kiau-

Dr. E. Andrukaitis
832 St. Joseph Blvd. E.
(kampas St. André)
TEL. 522-7236.

Dr. V. Giriunienė
Dantų gydytoja
5330 L'Assomption Blvd.
Montreal.
Tel.: 255-3535

Dr. A.O. Jaugelienė
Dantų gydytoja
1410 Guy St. pirmas aukštas, 11-12 kambarys
Tel: 932-6662; namų 737-9681.

Dr. J. Mališka
Dantų gydytojas
1440 St. CATHERINE Street W., Room 600
Tel: 866-8235, namų 488-8528.

Dr. A.S. Popieraitis
B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., F.R.C.S.(c).
Medical Arts Building,
1538 Sherbrook St. West, Tel. 931-3275
Suite 215, Montreal 109, Que.

NOTARAS
J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.
Sun Life Building. Suite 2001.
Tel. 866-1359.

ADVOKATAS
R.J. Išganaitis, BA, BCL
BIEGA, BEAUREGARD, VALADE & IŠGANAITIS
INSURANCE EXCHANGE BUILDING
276 ST. JAMES ST. WEST — SUITE 525 MONTREAL 126.
Tel: 842-1126, namų 674-7038

ADVOKATAS
J.P. MILLER, B.A., B.C.L.
168 Notre Dame Street E., Suite 205.
Tel: 866-2063; 866-2064.

ADVOKATAS
B.K. Schneider, BA, BCL
DORCHESTER TOWERS
555 DORCHESTER BLVD., W.
SUITE 1616
PHONE 871-1224
RES. 486-3361
MONTREAL 128, QUE.

Mūsų Mamai gegužės 3 d. Lietuvoje mirus...

Mamyte! Tu mirei, likome našlaičiais.
Mirsime ir mes, liks vaikai ir vaikaičiai.
Tokia žmogaus dalia, tokia gamtos valia —

Sūnus Pranas Paukštaitis
ir duktė Leosė Kriščiokaitienė JAV-se.

Mūsų kredito unijos nariui

A † A

VYTAUTUI SLENIUI

mirus, jo motinai Marijai Gudienei ir Leonui Gudui ir artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškiame

Montrealio lietuvių kredito unijos
Lito valdyba

Mielai Marijai ir Leonui Gudams, sūnui

VYTAUTUI — JONUI

mirus, reiškiame gilią užuojautą

Sofija ir Feliksas Speičiai,
Klara ir Julius Aniolauskai
ir Paula Wihte

Sūnui Vytautui mirus,

Maryte ir Leoną Gudus giliai užjaučiame ir kartu liūdime.

O.S. Pranskūnai

A † A

Mylimai motinai Lietuvoje mirus, sūnų JUOZĄ GLIZICKĄ ir jo šeimą nuoširdžiai užjaučiame —

Stasys, Anne Krivickai

šas, ižd. P. Rzevuckas, finansų sekr. A. Žiukas, protokolų sekr. A. Urbanavičienė, parengimų reikalams S. Pocauskas ir M. Kasperavičienė.

Revizijos komisija: K. Toliušis, Alb. Urbonas ir A. Kalvaitis eitąsias pareigas sutiko eiti toliau. Prie valdybos į medžiotojų sekcijos komisiją pakviesti Br. Kirstukas ir B. Pakulis.

Iškilo tolimesnės klubo veiklos perspektyvos. Daugelio susirinkusių narių pritarimu, priimta mintis, ateityje klubui kur nors prie švarių vandenų, Baltijos stovyklos pavyzdžiu, įsigyti didesnis nuosavas žemės plotas, kur būtų patogu puoselėti žvejybą ir medžioklę, kartu sudarant sąlygas klubo nariams, kurie norėtų ten turėti savas nuosavybes.

Taip pat iškilo sumanymas užmegsti ryšius ir su kitais Kanadoje esančiais lietuvių panašiais klubais ir ieškoti kontakto, žiūrint iš lietuviško tautinio taško.

Susirinkimas įgaliojo naująją valdybą bandyti tai įgyvendinti.

Susirinkimas baigtas vaišėmis, kurias puikiai paruošė klubo narės M. Kasperavičienė, A. Urbanavičienė, L. Jurjonienė, M. Grinkienė, G. Kazlauskienė, talkininkavo M. Šiaučiulienė ir O. Mylienė.

Naujoji klubo valdyba susirinkusi pirmam posėdyje, priėmė tokį vasaros veiklos planą. Žvejybos išvykos: birželio 12-13 d.d. Piskatošen ežero John camp ir rugsėjo 4, 5, 6 d. d. Baskatūno ežero Sturdžen Lodge. (B. Leningen). Gegužinė rugpiūčio 8 d. P. Skruibio vietovėje Ponte Fortune. Ateinančių metų pradžioje vėl suruošti Jaunųjų talentų vakarą. Taip pat numatytos padaryti eskursijos į Molsono ir Seagramo gamyklas, jei pavyktų suorganizuoti didesnes grupes.

Klubo valdyba ragina visus klubo medžiotojus atkreipti ypatingą dėmesį ir baigti Firearms Safety Training kursą, kuris yra labai naudingas kiekvienam medžiotojui ir kiekvienam sportiško ginklo savininkui.

Klubo valdyba prašo visus klubo narius apsimokėti nario mokestį, atsiimti nario korteles ir Molsono premijavimo formas, kurias tvarko A. Žiukas. J. Šiaučiulis

KURO
VARTOTOJAMS

Norintieji pakeisti alyvos tiekimo kompaniją arba tie, kurie įsigijo alyva šildomus namus – prašomi paskambinti Antanui Gražiui, tel. 739-9328.

LAIDOTUVĖS
TORONTE

Teresė Mačiulienė išvyko į Torontą dalyvauti savo sesers sūnaus Klemenso Valiūno laidotuvėse.

Velionis mirė 38 m. amžiaus.

SĖKMINGAS
KONCERTAS

Nauju repertuaru gausią auditoriją pradžiugino M. Roch diriguojamas Aušros Vartų par. choras savo metiniame koncerte, kuris AV salėje įvyko gegužės 8 d. Choras atliko dainas, kurias paruošė būsimajai dainų šventei Chicagoje.

Koncertą pravedė A. Keblys, kuris su oktetu atliko ir solo partiją.

Po koncerto buvo įprastinis pasilinksminimas ir šokiai.

BŪSIMOSIOS
SANTUOKOS

AV bažnyčioje tuoktis žada Stasys Vaičekauskas su M. Lafrances ir Alina-Nijolė Išganaitytė su A. Archibald.

TREČIASIS
SŪNUS

Dalia ir Alfredas Pusarauskai, gyv. Londone, D. Britanijoj, praeitą savaitę susilaukė naujagimio sūnaus.

Tai trečiasis A. Pusarauskų sūnus.

SKUBIAI PARDUODAMAS AUTOMOBILIS 1968
Mercury Montego, 8 cil., 4 durų, 50,000 mylių
garantija –$ 1,200. Tel. 365-0224.

ŠAULIŲ
ŽINIOS

● Lietuvos Šaulių sąjungos tremty Kanados rinktinės suvažiavimas ir LK Mindaugo šaulių kuopos 15 metų veiklos minėjimas įvyksta gegužės 22-23 d. d. Šia proga Montrealio šauliai laukia atvažiuojant svečių iš tolimesnių vietovių. Iš Toronto laukiama didelės ekskursijos – pilno autobuso, mažesnėmis grupėmis iš Hamiltono, Delhy ir pavienių svečių iš Chicagos, Detroito, Bostono ir kitų Amerikos vietovių.

● Gegužės 22 d., 7 val. vak. AV salėj šauliai ruošia suvažiavimo dalyviam ir svečiam priimti, pagerbti ir supažindinti su Montrealio lietuviais šaunų banketą. Į šį balių šauliai nuoširdžiai kviečia atsilankyti visus Montrealio lietuvius. Bilietai jau platinami.

● Kanados šaulių rinktinės posėdžiai įvyks NP seselių namuose šeštadienį, 2 val. po pietų.

● Trumpas LK Mindaugo šaulių kuopos 15 metų veiklos minėjimas bus šeštadienį prieš pat banketą. Iškilmingas minėjimas bus sekmadienį, gegužės 23 d., 11 val. Aušros Vartų bažnyčioje. Po pamaldų bus pusryčiai ir atsisveikinimas su svečiais.

● LK Mindaugo šaulių kuopos moterų skyriaus susirinkimas įvyko gegužės 2 d. Darbščiosios sesės šaulės aptarė įvairius darbelius ryšium su Kanados šaulių suvažiavimu.

Montrealio šaulės šią vasarą yra užplanavusios suorganizuoti ekskursiją autobusu į Kvebeko miestą. Tikimasi, kad šioj ekskursijoj atsiras ribotas kiekis laisvų vietų ir ne šauliams.

● Kovo 7 d. Montrealyje įsteigta jūros šaulių kuopa, kuri pasirinko sau Neringos vardą. Naujajai Montrealio jūros šaulių kuopai vadovauja Juozas Zavys.

Br. Bagdžiūnas

LITAS
UŽDARYTAS

Gegužės 23 d., sekmadienį, ir gegužės 24 d., pirmadienį, ilgojo savaitgalio metu, Litas bus uždarytas.

Gegužės 23 d., sekmadienį, 4 val. p.p.
DLK VYTAUTO KLUBAS rengia buv. pirmininko
J. Skinkio atsisveikinimo bei sezono uždarymo

balių-
vakarienę

su programa, muzika ir šokiais.

KVIEČIAME VISUS ATSILANKYTI.

Bilietai gaunami pas klubo valdybos narius ir prie įėjimo.

Suaugusiems 3 dol., jaunimui pusė kainos.

Klubo valdyba

Žemiausios kainos!

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.
DRAUDIMO AGENTŪRA
6695 — 35th Avenue, Montreal 409
TEL. 727-3120 Namų 376-3781
Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.
Agentūra veikia nuo 1945 m.
Komercinio, privataus turto, automobilių
atsakomybės, gyvybės draudimas

ŽEMĖLAPIS NEMOKAMAI

Taip, nemokamai. Tai sieninis Lietuvos žemėlapis, spausdintas keturiomis spalvomis, 24" x 20" formato.

Žemėlapyje sužymėti Lietuvos ežerai ir upės, miškai, miestai, miesteliai ir mažesnės gyvenvietės. Kiekviename lietuvio bute toks žemėlapis yra reikalingas ir būtinas, ypač ten, kur auga jauni lietuviukai -- juk jiems ne tik reikalinga, bet ir smalsu smulkiau susipažinti su savo tėvų krašto geografija.

"Nepirklausoma Lietuva" šitą spalvotą Lietuvos žemėlapį nemokamai išsiųs visiems naujiems laikraščio prenumeratoriams arba tiems, kurie suras naują NL prenumeratorių ir atsiųs prenumeratos mokestį.

Vadinasi, nemokamai gauti Lietuvos žemėlapį iš tiesų nėra sunku. Pakanka tik pakalbinti savo kaimyną laikraštį užsiprenumeruoti, atsiųsti prenumeratos mokestį, o mes bematant Jums išsiųsime žemėlapį.

Pasinaudokitė čia spausdinama anketa:

NL administracijai,
Nepriklausoma Lietuva
7722 George Street,
La Salle 690, Que.,
Canada.

Prašau man siuntineti Nepriklausomą Lietuvą šiuo adresu:

_____

_____

_____

Keturių spalvų Lietuvos žemėlapį prašau išsiųsti šiuo adresu:

_____

_____

_____

Pridedu $..... kaip 12 mėnesių prenumeratos mokestį.

Metinė NL prenumerata: Kanadoje $7.50, kitur $8.00.
Remėjo prenumerata $ 12.00.

KRONIKA

VEDĖ

PROF. R. MISIŪNAS

Nebraskos universiteto istorijos profesorius Romas Misiūnas gegužės 1 d. vedė Audronę Kubiliūtę, Agos ir Viktoro Kubilių dukterį.

Rytų Europos istorijos specialistas, Romas Misiūnas yra nemažai spausdinęsis ir lietuviškoje periodikoje.

PAIEŠKOMI ASMENYS

Paieškomi Zigmas Matulevičius, gim. 1916 m. Simno valsč. Margalaukio kaime, ir Augustas Petniūnas, gyvenęs Gold Eagle Hotel, Mackenzie Island, Ontario. Ieškomieji arba apie juos žinantieji prašome pranešti Lietuvos gen. konsulatui, 1 Trillium Terrace, Toronto 18, Ont.

RAŠTAI

Lietuvių rašytojų draugijos valdyba rūpinasi išleisti poeto Fausto Kiršos raštus. Spausdinimo išlaidas tikimasi padengti iš velionės palikimo.

Faustas Kirša paliko nemažą pluoštą nespausdintų raštų, kuriuos redaguoti baigia Stasys Santvaras.

Baltijos ansamblis iš Ontario Londono, kuris ateinantį šeštadienį koncertuos Montrealyje

Santaupas i „Lita"

"L I T A S" Moka:

Už einam. s-tas 5%

"Litas" nieko neima už Tamstų išrašytus čekius ir juos kas mėnesį grąžina paštu. Palūkanas prirašo kas trys mėnesiai.

Už taupom. s-tas 6%

Priedu duoda gyvybės apdraudą iki $2,000 santaupų sumos. Palūkanas skaičiuoja mėnesiniai ir prirašo metu. gale.

Už termin. indelius:

1 metų 6.¼% Palūkanas prirašo
2 metų 6.¾% bal. 15d. ir spalio 15d.

Pinigų išėmimas nesuvaržytas iš visų saskaitų.

Palyginkite ...as palūkanas su Tamstų dabar gaunamomis palūkanomis kitur ir padarykite reikiamas išvadas.

MONTREALIO LIETUVIŲ JAUNIMO ANSAMBLIO GINTARO

METINIS KONCERTAS

įvyks gegužės 15 d., 6 val. vak., Verduno Catholic High School salėje, 6100 Champlain Blvd., Verdun.

Po koncerto PASILINKSMINIMAS JAUNIMUI Aušros Vartų saleje, 1465 salėje, 1465 De Seve Street, Montreal.
Įėjimas: suaugusiems 3 dol., moksleiviams 1,50 dol.

PROGRAMĄ IŠPILDYS LONDONO BALTIJA IR MONTREALIO GINTARAS

Gegužės 22 d., 7 val. vak., Aušros Vartų parapijos salėje

įvyks

LIETUVOS KARALIAUS MINDAUGO

šaulių kuopos penkiolikos metų veiklos sukakties iškilmingas

MINĖJIMAS - BANKETAS

Programoje: Iškilmingas aktas
Meninė dalis
Vaišės - banketas

Meninę dalį išpildys AV choro oktetas ir sol. A. Keblys.

Visa Montrealio lietuviška visuomenę nuoširdžiai kviečiame minėjime dalyvauti.

Įėjimas 15 dol. porai, ponioms 7 dol., ponams 8 dol., jaunimui 4 dol.

Bilietai gaunami nas platintojus I. Petrauską, tel. 767-4219, ir A. Myle, tel. 365-0353.

Kuopos valdyba

AUTOMOBILIŲ APDRAUDA

NUOLAIDOS:

25% dirbantiems bankuose raštinės darbą.

15% mokytojams, inžinieriams, dantistams, dirbantiems Trust, Stock Brokers, Insurance kompanijose.

10% dirbantiems valdžios įstaigose, susisiekimo ir ryšių raštinės darbą.

10% 5 metus neturėjusiems atsakingos nelaimės.

5% gyvenantiems priemiesčiuose.

UŽTIKRINAMA,

kad 1-ma atsakinga nelaimė, 5-kių metų laikotarpyje nepakelia apdraudos kainos.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY, INC.
Chartered Insurance Broker

nepriklausoma lietuva

Nepriklausoma Lietuva is published weekly by The Independent Lithuania Publishing Company at 7722 George Street, La Salle 690, P.Q. R.E. Maziliauskas, Editor. F.P. Paukstaitis, Bus. Manager. Second Class Mail Registration No. 1952. Return postage guaranteed. Postage paid at Lachine, P.Q.

Bendradarbių ir korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai atitinka redakcijos ir leidėjų nuomonei. Rankraščiai taisomi ir trumpinami redakcijos nuožiūra. Neišspausdinti rankraščiai autoriams grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį leidykla ir redakcija neatsako.

Metinė prenumerata Kanadoje $7.50, visur kitur $8.00. Atskiras numeris 25¢. Rėmėjo prenumerata $12.00. Adreso pakeitimas 25¢.

Redakcijos ir administracijos adresas:
7722 GEORGE STREET, LA SALLE 690, P.Q.
Tel. (514) 366 6220